

Nr 50

Bevillningsutskottets betänkande angående beräkning av bevillningarna för budgetåret 1956/57, m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

Jämlikt § 40 riksdagsordningen avgiver bevillningsutskottet härmed förslag till beräkning av de särskilda bevillningarnas belopp för budgetåret 1956/57 vid tillämpning av gällande eller vid innevarande års riksdag fastställda grunder.

På sätt framgår av det vid årets statsverksproposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1956 (Bilaga 1 till statsverkspropositionen 1956: Inkomster å driftbudgeten) har chefen för finansdepartementet nämnda dag underställt Kungl. Maj:ts prövning finansplan och beräkning av inkomster å driftbudgeten för budgetåret 1956/57 jämte därmed sammanhängande frågor. Departementschefen har därvid anmält riksräkenskapsverkets skrivelse den 9 december 1955 med inkomstberäkning för nämnda budgetår.

I en den 13 april 1956 dagtecknad proposition nr 175 angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1956/57, m. m., har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272);

dels ock, bland annat, besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1956/57 med 110 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 100 procent av grundbeloppet.

Propositionen nr 175 har i här berörda delar hänvisats till bevillningsutskottet.

Ovannämnda vid propositionen nr 175 fogade författningsförslag är av följande lydelse.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272)

Häri genom förordnas, att 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

27 §.

3 mom. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst tiotusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlægga ränta med fem procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp, ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt eller i 1 § omförmälda avgifter eller annuiteter med undantag av pensionsavgift och sjukförsäkringsavgift, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

Vad i — — — — — omförmäld ränta.

69 §.

1 mom. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, till den del densamma erlagts överstiger den slutliga skatten med minst en femtedel av denna eller med minst tiotusen kronor, äger den skattskyldige erhålla ränta med tre procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av

(Föreslagen lydelse)

27 §.

3 mom. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst tiotusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlægga ränta med sju procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp, ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt eller i 1 § omförmälda avgifter eller annuiteter med undantag av pensionsavgift och sjukförsäkringsavgift, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

69 §.

1 mom. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, till den del densamma erlagts överstiger den slutliga skatten med minst en femtedel av denna eller med minst tiotusen kronor, äger den skattskyldige erhålla ränta med fyra procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av

¹ Senaste lydelse av 27 § 3 mom. se 1954: 340.

(Nuvarande lydelse)

det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömandet av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 27 § 2 mom. under 3) omnämnd preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret; vidare skall med slutlig skatt likställas sådan tillkommande skatt, som enligt vad i 68 § 4 mom. andra stycket sägs helt eller delvis skall gäldas med där omnämnd preliminär skatt.

Ränta som — — — den skattskyldige.

(Föreslagen lydelse)

det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömandet av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 27 § 2 mom. under 3) omnämnd preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret; vidare skall med slutlig skatt likställas sådan tillkommande skatt, som enligt vad i 68 § 4 mom. andra stycket sägs helt eller delvis skall gäldas med där omnämnd preliminär skatt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1957, dock att förordningen icke skall äga tillämpning å skatt enligt 1956 års taxering.

Till utskottets behandling har i nedan angivna delar hänvisats följande i anledning av proposition nr 175 väckta motioner, nämligen

A) de likalydande motionerna I: 598 av herr *Ohlon m. fl.* och II: 790 av herr *Ohlin m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 175 måtte besluta, att för senare hälften av budgetåret 1956/57 statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt med 95 procent av grundbeloppet i stället för av Kungl. Maj:t föreslagna 100 procent»; samt

B) de likalydande motionerna I: 599 av herr *Ewerlöf m. fl.* och II: 791 av herr *Hjalmarson m. fl.*, vari bl. a. hemställts,
att riksdagen måtte

1) antaga det vid propositionen nr 175 fogade förslaget till förordning om ändrad lydelse av 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272) med den ändring att till 69 § 1 mom. skall fogas ett nytt stycke av följande lydelse:

Därest skattskyldig, för vilken den slutliga skatten överstiger den preliminära, låter det belopp, som enligt debetsedel å slutlig skatt tillkommer honom, stå inne till den 15 juni året efter det debitering skett, äger han erhålla ränta med 3,5 procent å det inestående beloppet, avrundat till närmast lägre hundratal kronor.

Denna förordning träder vad angår 69 § 1 mom. andra stycket i kraft dagen efter det förordningen utkommit av trycket i Svensk Författningssamling och skall tillämpas med avseende å överskjutande skatt enligt debetsedel å slutlig skatt 1956. I övriga delar träder förordningen i kraft den 1 januari 1957, dock att den i dessa delar icke skall äga tillämpning å skatt enligt 1956 års taxering.

2) under uttalande av att en statlig budgetpolitik enligt i motionen angivna riktlinjer bort och bör föras samt att en skattesänkning i enlighet med vad som yrkats i reservation 1) till bevillningsutskottets betänkande nr 40 år 1956 bort genomföras, besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1956/57 med 110 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 90 procent av grundbeloppet; samt

3) upptaga inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1956/57 enligt den vid propositionen såsom *Bihang A* fogade specifikationen med den ändring som framgår av följande:

A. Egentliga statsinkomster

I. Skatter:

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:

a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., *bevillning* 5 875 000 000

2. Automobilskattemedel:

a) Fordonsskatt, *bevillning* 296 000 000

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit följande vid riksdagens början väckta motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I: 290 av herr *Ewerlöf m. fl.* och II: 238 av herr *Hjalmarson m. fl.*, vari bl. a. hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

1) *Förslag*

till

*förordning om ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 576)
om statlig inkomstskatt*

Härigenom förordnas, att 4 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla följande ändrade lydelse.

4 §.

1 mom. Från sammanlagda beloppet av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor får, med iakttagande av föreskrifter i 22 §, avdrag ske för

underskott, som uppkommit vid beräkning av skattskyldigs inkomst från annan förvärvskälla än fastighet och rörelse i utlandet, dock att avdrag för realisationsförlust får göras endast från realisationsvinst eller lotterivinst;

slutlig skatt, som här i riket påförts skattskyldig på grund av taxering under året näst före det taxeringsår, varom fråga är, eller sådan här i riket påförd tillkommande skatt, vara skattskyldig under förstnämnda år erhållit debetsedel, allt till den del skatten skall erläggas till kommun eller annan kommunal samfällighet eller avser statlig förmögenhetsskatt.

Skattskyldig, som — — — för dotterbolaget.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1958; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1958 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1958 eller tidigare år.

2) Förslag

till

förordning om ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 577) om statlig förmögenhetsskatt

Härigenom förordnas, att 10 § och 11 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig förmögenhetsskatt skola erhålla följande ändrade lydelse.

10 §.

Skattskyldig, som under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, skall icke utgöra statlig förmögenhetsskatt, därest den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 75 000 kronor. Annan fysisk person, oskift dödsbo, utländskt bolag eller i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt omförmäld familjestiftelse skall icke utgöra sådan skatt, därest den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 50 000 kronor.

Ej heller — — — 5 000 kronor.

11 §.

1 mom. Statlig förmögenhetsskatt skall för fysisk person, som avses i 8 § 1 mom. andra stycket förordningen om statlig inkomstskatt, utgöra: när den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 100 000 kronor: fem promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 75 000 kronor, dock lägst en krona;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

100 000	men icke 200 000 kr.:	125 kr. för	100 000 kr. och	10 ‰	av återstoden;
200 000	»	»	200 000 »	»	14 » » » ;
300 000	»	»	300 000 »	»	18 » » » ;
400 000		:	4 325 »	»	400 000 » » 22 » » » .

För annan fysisk person så ock för oskift dödsbo, utländskt bolag samt i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt omförmäld familjestiftelse skall den statliga förmögenhetsskatten utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 100 000 kronor: fem promille av den del av den beskattningsbara förmögenhet, som överstiger 50 000 kronor, dock lägst en krona;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

100 000	men icke	200 000	kr.:	250	kr. för	100 000	kr. och	10	‰	av återstoden;						
200 000	»	»	300 000	»	:	1 250	»	»	200 000	»	»	14	»	»	»	;
300 000	»	»	400 000	»	:	2 650	»	»	300 000	»	»	18	»	»	»	;
400 000					:	4 450	»	»	400 000	»	»	22	»	»	»	.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1958; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1958 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1958 eller tidigare år.

3) Förslag

till

förordning om upphävande av förordningen den 26 juli 1947 (nr 581) om kvarlåtenskapsskatt

Härigenom förordnas, att förordningen den 26 juli 1947 om kvarlåtenskapsskatt (nr 581) skall upphöra att gälla med utgången av december månad 1955.

II) de likalydande motionerna I: 293 av herr *Ohlon m. fl.* och II: 224 av herr *Ohlin m. fl.*, vari bl. a. hemställts,

A) att riksdagen måtte besluta

1) att 10 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt — i fråga om skatten för aktiebolag, ekonomiska föreningar m. m. — gives den lydelse som författningsrummet hade före den genom förordningen den 3 juni 1955 (nr 300) vidtagna ändringen, att gälla den skatt som skall påföras enligt 1957 års taxering, samt att förordningen samma dag (nr 301) med bestämmelser om beräkning av den preliminära skatten vissa år för aktiebolag m. fl. upphäves i vad densamma avser preliminär skatt för inkomståret 1956;

2) att upphäva förordningen den 26 juli 1947 (nr 581) om kvarlåtenskapsskatt från och med den 1 juli 1956 samt i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning om en moderat höjning av arvslotsbeskattningen; ävensom

B) att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till den författningstext, som erfordras enligt de ovan under A 1) och 2) framförda yrkandena;

III) de likalydande motionerna I: 304 av herr *Gustaf Elofsson m. fl.* och II: 220 av herr *Hansson i Skegrie m. fl.*, vari hemställets, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag angående avskaffande av kvarlåtenskapsskatten och eventuellt, om så bedöms nödvändigt som kompensation härför, en skärpning av arvsskatten på större förmögenheter»;

IV) de likalydande motionerna I: 441 av herr *Ewerlöf m. fl.* och II: 575 av herr *Hjalmarson m. fl.*, vari bl. a. hemställets, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas att 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

10 §.

2 mom. Den statliga inkomstskatten utgör:

a) för svenska — — — 1 mom.:

fyrtio procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten icke skall beräknas enligt c) här nedan;

b) för andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar ävensom för sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar:

trettiotvå procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för försäkringsanstalter, — — — inkomsten; samt

d) för andra skattskyldiga än dem som avses i 1 mom. eller under a), b) eller c) här ovan:

femton procent av den beskattningsbara inkomsten.

Vid tillämpningen av bestämmelserna under a) och c) här ovan skall iakttagas att, därest försäkringsanstalt driver jämväl annan försäkringsrörelse än livförsäkringsrörelse, skatten skall beräknas enligt bestämmelsen under c) allenast beträffande den del av anstaltens beskattningsbara inkomst, som efter förhållandet mellan den skattepliktiga nettointäkten av livförsäkringsrörelsen och anstaltens sammanlagda skattepliktiga nettointäkt belöper å livförsäkringsrörelsen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1957.

V) motionen I: 499 av herrar *Werner* och *Lodenius*, vari hemställets, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt

utredning av frågan om höjning av det skattefria avdraget vid förmögenhets- och arvsbeskattning, så att förslag i ämnet kan föreläggas senast 1957 års riksdag.

Såvitt avser de inbördes likalydande motionerna I: 290 och II: 238 samt I: 293 och II: 224 har utskottet i detta betänkande endast upptagit de yrkanden, som ovan återgivits. Övriga i dessa motioner framställda yrkanden behandlas av utskottet i andra sammanhang. De likalydande motionerna I: 441 och II: 575 har, såvitt avser däri framställda yrkanden om investeringsavgifterna, av utskottet behandlats i dess betänkande nr 42. Motionen I: 499 har, i vad densamma avser värdering av växande skog, tidigare behandlats i utskottets betänkande nr 37.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena — i de delar motionerna blir föremål för behandling i detta betänkande — får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 304, I: 499, II: 224, II: 238, II: 575, II: 790 och II: 791.

I särskilda skrifter, som inkommit till bevillningsutskottet, har *Sveriges industriförbund*, *Sveriges grossistförbund* och *Sveriges redareförening* under återopande av i skrifterna angivna skäl bl. a. hemställt, att den statliga inkomstskatten för aktiebolag måtte sänkas till 40 procent.

Statsverkspropositionen

I det i statsverkspropositionen intagna förslaget till beräkning av inkomsterna å driftbudgeten under budgetåret 1956/57 är bevillningarna i överensstämmelse med departementschefens förslag beräknade till följande belopp:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	6 000 000 000	
Kupongskatt	6 000 000	
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt.....	1 000 000	
Fondskatt	17 000 000	
Skogsvårdsavgifter	8 000 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	750 000	
Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt	70 000 000	
Lotterivinstskatt	49 000 000	
Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m.	75 000 000	6 226 750 000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	315 000 000	
Bensinskatt.....	640 000 000	
Särskild investeringsavgift för motorfordon	75 000 000	1 030 000 000

	Kronor	Kronor
Tullar och acciser:		
Tullmedel	550 000 000	
Varuskatt	205 000 000	
Införelavgift och accis å fettvaror m. m.	54 000 000	
Skatt å kaffe	19 000 000	
Tobaksskatt	680 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag	12 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag	30 000 000	
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	925 000 000	
Omsättnings- och utskänkningsskatt å vin.....	60 000 000	
Maltdrycksskatt.....	120 000 000	
Skatt å läskedrycker	43 000 000	
Statlig nöjesskatt	59 000 000	
Skatt å elektrisk kraft	<u>45 000 000</u>	2 802 000 000
Postverket (överskott)		15 000 000

Beträffande riksstatsförslagets inkomstsida och beräkningen av de särskilda inkomsttitlarna har departementschefen i statsverkspropositionen lämnat följande redogörelse.

Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse. Riksräkenskapsverket har beträffande inkomsttiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. verkställt beräkningar av inkomsterna för såväl budgetåret 1955/56 som 1956/57.

Ämbetsverket har därvid med utgångspunkt från taxeringsutfallet i fråga om verksamhetsåret 1954 haft att uppskatta inkomstutvecklingen under verksamhetsåren 1955 och 1956 samt under de första månaderna av 1957. I fråga om skatteunderlagets utveckling gör riksräkenskapsverket följande antaganden, varvid särskilda kalkyler gjorts för å ena sidan fysiska personer och med dem i beskattningshänseende likställda och å andra sidan aktiebolag.

Vad först gäller fysiska personer framhåller riksräkenskapsverket, att inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet, som representerar fyra femtedelar av fysiska personers nettoinkomst, under verksamhetsåret 1954 stigit med 6,5 procent i jämförelse med nästföregående år. Möjligheterna att med tillfredsställande noggrannhet bedöma utvecklingen under 1955 anges ännu vara begränsade till följd av löne- och sysselsättningsstatistikens ofullständighet. Enligt socialstyrelsens kvartalsstatistik för industriarbetare låg i maj och augusti 1955 den genomsnittliga timförtjänsten för ifrågavarande arbetargrupper knappt 8 procent över motsvarande siffror för 1954. Samtidigt registrerades en sysselsättningsökning av storleksordningen drygt 2 procent. För övriga arbetargrupper torde de genomsnittliga lönehöjningarna vara högre än för industriarbetarna, möjligen med undantag för arbetare inom byggnadsindustrin. För tjänstemannagrupperna uppskattas de ge-

nomsnittliga löneyftningarna till omkring 10 procent. Ämbetsverket anser det sannolikt, att även för flertalet andra grupper en viss ökning i sysselsättningen ägt rum under 1955 och att en fortsatt överflyttning från låglönegrupperna till bättre betalda yrken förefaller trolig. Sammanfattningsvis finner riksräkenskapsverket en uppgång i inkomst av tjänst med omkring 11 procent sannolik. För övriga förvärvskällor anges bristen på statistiskt material vara ännu mera utpräglad än beträffande löneinkomsterna. Riksräkenskapsverket räknar emellertid med en icke oväsentlig uppgång för inkomst av rörelse under 1955. Beträffande inkomst av jordbruksfastighet torde årets dåliga skörderesultat innebära, att den icke oväsentliga uppgång i jordbrukarnas inkomster, som genom prisuppgörelserna tidigare innevarande år kunnat förutses vid normalskörd, snarast förbytts i en viss nedgång. Sammanfattningsvis pekar riksräkenskapsverkets kalkyler på en ökning av fysiska personers inkomster med omkring 10 procent mellan verksamhetsåren 1954 och 1955.

I fråga om inkomstutvecklingen för fysiska personer under år 1956 framhåller riksräkenskapsverket, att antagandena givetvis nära sammanhänger med de allmänna förutsättningar beträffande den samhällsekonomiska utvecklingen, som riksräkenskapsverket ansett sig böra lägga till grund för beräkningen av statsverkets inkomster. Av nuvarande tendenser att döma torde enligt riksräkenskapsverket även för 1956 kunna räknas med en fortsatt produktionsuppgång. Brist på arbetskraft och det alltmer fullständiga kapacitetsutnyttjandet sätter dock en gräns för expansionsmöjligheterna. Ett osäkerhetsmoment i framtidsbedömningen utgöres även av svårigheten att överblicka hela effekten av de åtgärder av ekonomisk-politisk natur, som vidtagits i konjunkturdämpande syfte både i Sverige och i de för den internationella utvecklingen ledande länderna i Amerika och Västeuropa. Av stor betydelse för den fortsatta utvecklingen i Sverige kommer givetvis även resultatet av 1956 års avtalsförhandlingar att bli.

När det gäller inkomst av tjänst konstaterar verket till en början, att på grund av en glidning uppåt av lönenivån och sysselsättningsökning under år 1955 lönenivån och sysselsättningen vid ingången av år 1956 bör något överstiga den för år 1955 genomsnittliga. Även för år 1956 torde med hänsyn till antagandena beträffande den allmänna konjunkturutvecklingen en viss löneglidning uppåt kunna förutsättas liksom även en fortsatt övergång från lägre till högre betalda yrken. Försättningsvis framhålles, att den ökning av lönesumman, som därutöver kan komma att bli en följd av 1956 års avtalsrörelse, ännu icke låter sig överblickas. Med hänsyn till vad som är känt om utgångsläget för avtalsrörelsen synes det emellertid enligt verkets mening sannolikt, att lönesummans stegring under år 1956 blir mindre än under år 1955. Riksräkenskapsverket framhåller att de reservationer för osäkerheten beträffande utvecklingen, som måste göras, givetvis får större tyngd ju längre perspektivet utsträcker. Beträffande inkomstutvecklingen under år 1957 saknas sålunda enligt ämbetsverkets mening för närvarande skäl att antaga annat än en stegring av lönesumman i anslutning till en måttlig stegring av produktionen.

Beträffande fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst har riksräkenskapsverket ansett sig böra räkna med en uppgång under år 1956 för samtliga ifrågavarande förvärvskällor. För år 1957 har gjorts motsvarande antagande som beträffande inkomst av tjänst.

Vad därefter beträffar aktiebolags taxerade inkomster förelåg enligt ämbetsverket en uppgång under verksamhetsåret 1954 med omkring 10 procent. Stegringen kunde till väsentlig del återföras på den fortsatta förbättringen för skogsindustrin och verkstadsindustrin. Även för elektrotekniska industrin och varven redovisades en betydande uppgång. För samtliga dessa grupper torde utvecklingen under 1955 ha inneburit en ytterligare inkomststegring. Även för gruvindustrin, som för 1954 redovisade en betydande nedgång av de taxerade inkomsterna, finnes enligt ämbetsverket anledning räkna med en uppgång under 1955. Med ledning av tendenserna för nyssnämnda branscher och vissa undersökningar rörande det för verksamhetsåret 1955 förväntade taxeringsresultatet för övriga i riksräkenskapsverkets register ingående bolag har verket som grund för sin beräkning antagit, att det sammanlagda till statlig inkomstskatt för svenska aktiebolag taxerade beloppet vid 1956 års taxering skall utvisa en stegring med omkring 7 procent i förhållande till 1955 års taxering.

Det understrykes fortsättningsvis, att ett bedömande av utvecklingen av aktiebolags inkomster under år 1956 är synnerligen vanskelig. Svårigheterna accentueras ytterligare genom ovissheten om i vilken utsträckning de skärpta avskrivningsreglerna speciellt för lagervärdering kommer att påverka de till beskattning redovisade vinsterna. De nuvarande tendenserna pekar snarast på något ökade inkomster för de branscher, som väger tungt i skattehänseende.

Riksräkenskapsverket erinrar vidare om att på inkomstiteln Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. redovisas uppbörden av de skatter, som skall slutligt redovisas på titeln, men därjämte även kommunalutskylder samt vissa andra skatter och avgifter, som uppbäres i samband med den allmänna skatteuppbörden. De statliga skatter och avgifter, vilka under budgetåren 1955/56 och 1956/57 skall slutligt redovisas på titeln utgöres, fränsett inflytande restantier av äldre skatter, av statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, investeringsavgift för 1955 och 1956 samt folkpensionsavgifter. I och med att den allmänna sjukförsäkringen trätt i kraft den 1 januari 1955 passerar över inkomstskatttiteln även till försäkringen hänförliga avgifter och arbetsgivarbidrag.

Vid uppskattningen av bruttoinkomsterna på titeln har ämbetsverket viss ledning av den inom verket förda uppbördsstatistiken. Med hjälp av nämnda statistik har verket kunnat följa uppbörden till och med skatteterminen i september 1955. På grund av detta material och under de gjorda antagandena angående inkomstutvecklingen beräknar riksräkenskapsverket uppbörden av preliminärskatt på följande sätt.

Beträffande den preliminära A-skatten utgår ämbetsverket från att denna skatt med hänsyn till sin karaktär av egentlig källskatt kommer att nära

följa löneinkomstens förändringar. Det förutsattes, att den statliga inkomstskatten under hela budgetåret 1956/57 utgår med oförändrad uttagningsprocent, d. v. s. 110 procent. De schablonmässigt beräknade minimiavdragen för avgifter för kapital- och sjukförsäkring för fysiska personer samt för utgifter för fullgörande av tjänsten för skattskyldiga med inkomst av tjänst, vilka inarbetats i källskattetabellerna fr. o. m. 1956, är ägnade att minska takten i ökningen av källskatteuppbörden. I motsatt riktning verkar en mindre höjning av den kommunala utdebiteringen — enligt preliminära uppgifter med 14 öre per inkomstskattekrona från den under 1955 gällande medelutdebiteringen av 12,24. I stort sett är dock enligt ämbetsverkets mening den sammanlagda effekten av nyssnämnda omständigheter av begränsad storleksordning. Vidare får hänsyn tagas till att i uppbörden av preliminär A-skatt kan komma att ingå preliminärt erlagd garantiskatt för fastighet.

Ämbetsverket uttalar, vad angår uppbörden av preliminär B-skatt under uppbördsåret 1956—57 och de två terminer av uppbördsåret 1957—58 som faller inom budgetåret 1956/57, att den normalt, d. v. s. utan ledning av särskild preliminär deklARATION, debiterade preliminärskatten, i det enskilda fallet kan komma att betydligt avvika från vad som väntas bli påfört som slutlig skatt. Totalt sett har riksräkenskapsverket ansett sig böra förutse en i jämförelse med innevarande uppbördsår stegrad uppbörd av preliminär B-skatt under de ordinarie uppbördsterminerna under uppbördsåren 1956—57 och 1957—58.

Det erinras vidare om att bestämmelserna om ränta på kvarstående skatt numera också föranleder, att den preliminära skatten i varje fall för bolag blir förhållandevis nära anpassad till den slutliga skatten genom att fyllnadsinbetalningar av preliminär skatt verkställas efter uppbördsårets utgång. Under våren 1954 och våren 1955 inflöt fyllnadsinbetalningar av preliminär skatt med 575 respektive 525 miljoner kronor. Med utgångspunkt från ämbetsverkets antaganden om vad som kommer att påföras de skattskyldiga i slutlig skatt vid 1956 års taxering räknas med ett betydande utrymme för fyllnadsinbetalningar, och väsentliga belopp antages komma att inflyta under våren 1956 i form av sådana inbetalningar. Även under våren 1957 väntas inflyta betydande belopp som fyllnadsinbetalning.

Sammanfattningsvis har riksräkenskapsverket ansett sig böra uppskatta under budgetåren 1955/56 och 1956/57 totalt inflytande preliminär A- och B-skatt, inklusive fyllnadsinbetalningar av preliminär skatt, till cirka 9 540 respektive 10 350 miljoner kronor. Härav har antagits ingå preliminärt inbetald garantiskatt med 200 respektive 240 miljoner kronor. I vilken utsträckning garantiskatten kommer att erläggas preliminärt är dock synnerligen svårt att förutse. Även i övrigt understrykes att de angivna beloppen är osäkra inom vida marginaler både med hänsyn till ovissheten beträffande skatteunderlagets utveckling och möjligheterna för en del skattskyldiga att i viss utsträckning välja tidpunkten för skatternas erläggande.

Riksräkenskapsverket framhåller vidare, att på grundval av 1954 års taxering ett belopp av i runt tal 710 miljoner kronor påfördes såsom kvarstående skatt, medan ett belopp av 590 miljoner kronor skulle återbetalas som överskjutande skatt. Räntan på den kvarstående skatten uppgick till 13 miljoner kronor. Enligt av ämbetsverket från länsstyrelserna infortrade uppgifter uppgår den kvarstående skatten på grund av 1955 års taxering till i runt tal 740 miljoner kronor, medan återbetalningarna kan beräknas till omkring 670 miljoner kronor. Räntan på den kvarstående skatten uppgår till 15 miljoner kronor. Den kvarstående skatt, som kan komma att påföras på grundval av 1956 års taxering, finner riksräkenskapsverket sannolikt komma att bli betydligt större än vid 1955 års taxering, medan verket räknar med att den överskjutande skatten kommer att minska. Den sålunda förutsedda ökningen av saldot mellan kvarstående och överskjutande skatt motiveras med att bland annat skatten på grundval av garantibelopp på fastighet och sjukförsäkringsavgifter från försäkrade som erlägger preliminär B-skatt sannolikt endast delvis kommer att inflyta i form av preliminärskatt och fyllnadsbetalningar. Beträffande beloppen för den överskjutande skatten, kvarskatten och fyllnadsbetalningarna räknar riksräkenskapsverket med att de vid 1956 års taxering kommer att bli av storleksordningen 550, 950 respektive 700 miljoner kronor. Den kvarstående skatt, som påföres enligt taxeringarna 1955 och 1956, skall erläggas under budgetåren 1955/56 och 1956/57. Under dessa budgetår utbetalas också den överskjutande skatten enligt nämnda taxeringar. Vid beräkningen av det belopp av kvarstående skatt som kommer att inflyta, har riksräkenskapsverket tagit hänsyn till att en mindre del av de påförda beloppen icke inflyter i rätt tid under uppbördsterminerna utan blir restförd. Den inflytande kvarstående skatten uppskattas till 630 miljoner kronor för budgetåret 1955/56 och till 820 miljoner kronor för budgetåret 1956/57.

De debiterade yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare, som redovisas över inkomstskatttiteln, har med ledning av uppgifter, som lämnats av riksförsäkringsanstalten, beräknats till 245 miljoner kronor under innevarande och 250 miljoner kronor under nästföljande budgetår. I dessa belopp har medräknats statens arbetsgivarebidrag vilka för vardera budgetåret uppskattningsvis beräknats uppgå till 30 miljoner kronor, varav hälften faller på affärsverken.

Inflytande restantier, tillkommande skatt samt övriga inkomster, nämligen skogsvårdsavgifter och annuiteter, beräknas uppgå till 195 respektive 210 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverkets beräkningar har lett till resultatet, att bruttoinkomsterna på förevarande riksstatstitel kan för budgetåret 1955/56 uppskattas till 10 610 miljoner kronor och för budgetåret 1956/57 till 11 630 miljoner kronor.

Beträffande utgifterna på titeln har riksräkenskapsverket anfört följande. Den mest betydande posten på utgiftssidan utgöres av utbetalningarna

av kommunalskattemedel. Kommunernas fordran på statsverket framräknas per den 1 januari varje kalenderår och utbetalas varannan månad med en sjättedel av årsbeloppet vid varje tillfälle. Från och med år 1955 har fastighetsbeskattningen omlagts. Fastighetsskatt enligt den äldre ordningen utbetalades till kommunerna sista gången under år 1955 på grundval av 1954 års fastighetstaxering. Under år 1956 erhåller kommunerna för första gången icke någon fastighetsskatt. Förskott från staten på inkomstskatt beräknas enligt vid 1955 års taxering framkommet skatteunderlag, i vilket icke ingår garantibelopp. Under 1956 skulle alltså kommunernas skatteintäkter komma att minska med ett belopp motsvarande fastighetsskatten. Enligt särskilda övergångsbestämmelser skall emellertid i förskott till kommunerna för år 1956 även utbetalas ett belopp motsvarande den beräknade skatten på 4 procent av det sammanlagda taxeringsvärdet år 1955 för skattepliktiga fastigheter. Under år 1957 beräknas förskottet till kommunerna på grundval av ett skatteunderlag, i vilket garantibelopp för fastighet ingår. Avräkning sker detta år mot förskottet under år 1955 och därvid tillföres kommunerna ett belopp motsvarande fastighetsskatten. Detta år får kommunerna följaktligen »dubbel» fastighetsskatt.

Beträffande utbetalningarna under budgetåret 1955/56 är dessa kända för första hälften av budgetåret. För senare hälften av budgetåret 1955/56 blir de beroende av storleken av kommunernas fordran för kalenderåret 1956. Vid beräkningen av denna har man att i första hand taga hänsyn till förskottet på kommunal inkomstskatt för 1956, vilket till storleken utgör produkten av det vid inkomsttaxeringen under 1955 framkomna skatteunderlaget, ökat med 4 procent av taxeringsvärdet år 1955 av skattepliktiga fastigheter för att kompensera bortfallet av fastighetsskatten, och den under hösten samma år beslutade utdebiteringen. Med ledning av från statistiska centralbyrån inhämtade uppgifter om bland annat den beskattningsbara inkomstens storlek och om den kommunala utdebiteringen har riksräkenskapsverket beräknat utbetalningarna av förskott på kommunal inkomstskatt under kalenderåret 1956 till 3 450 miljoner kronor. Slutavräkningen av det under kalenderåret 1954 utbetalade förskottet på kommunal inkomstskatt, i runt tal 2 760 miljoner kronor, har med hänsyn till det kommunala inkomstskatteunderlagets ökning från 1953 års till 1955 års taxering beräknats till omkring 380 miljoner kronor. Sammanlagt skulle sålunda utbetalningarna under kalenderåret 1956 kunna beräknas till omkring 3 830 miljoner kronor. Hälften av detta belopp skall utbetalas under senare hälften av budgetåret 1955/56. Enligt dessa beräkningar kan rikstatstiteln beräknas komma att under budgetåret 1955/56 belastas med utbetalningar till kommunerna med ett belopp av omkring 3 720 miljoner kronor.

Motsvarande utbetalningar under budgetåret 1956/57 skulle enligt de refererade beräkningarna för budgetårets första hälft uppgå till omkring 1 920 miljoner kronor. För senare hälften av samma budgetår kan utbetalningarna med utgångspunkt från den antagna inkomstutvecklingen under

år 1955 samt under förutsättning av en kommunal utdebitering av ungefär samma höjd som under år 1956 beräknas till omkring 2 370 miljoner kronor. Statens utbetalningar av kommunalskattemedel under budgetåret 1956/57 har sålunda av riksräkenskapsverket beräknats komma att uppgå till 4 290 miljoner kronor.

Utbetalningarna från titeln av överskjutande preliminärskatt har av riksräkenskapsverket beräknats till 670 miljoner kronor under budgetåret 1955/56 och till 550 miljoner kronor under budgetåret 1956/57. Övriga restitutioner har för båda budgetåren antagits komma att belasta titeln med 50 miljoner kronor.

Som utgifter på titeln återkommer även debiterade yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare. Riksräkenskapsverket har vidare framhållit, att för sjukförsäkringen härjämte tillkommer förskott och övriga utbetalningar till sjukkassorna i avseende å bidrag från mindre arbetsgivare och sjukförsäkringsavgifter. Dessa utbetalningar har riksräkenskapsverket med ledning av uppgifter från riksförsäkringsanstalten beräknat till 340 miljoner kronor för budgetåret 1955/56 och till 350 miljoner kronor för budgetåret 1956/57.

Omföringar av utskiftnings- och ersättningsskatt, skogsvårdsavgifter och annuiteter samt yrkesskadeförsäkrings- och byggnadsforskningsavgifter från mindre arbetsgivare har beräknats komma att belasta titeln med 40 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1955/56 och 1956/57.

Enligt riksräkenskapsverkets beräkningar skulle sålunda titelns utgifter kunna beräknas för budgetåret 1955/56 till 5 065 miljoner kronor samt för budgetåret 1956/57 till 5 530 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket konstaterar, att den genom beslut av 1952 års riksdag inrättade fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel från och med budgetåret 1955/56 bokföringsmässigt erhållit en annan behandling än tidigare. Fonden ingår sålunda numera som en del av budgetutjämningsfonden, varigenom avsättningar och återföringar icke längre direkt berör de redovisade inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. I riksstaten för budgetåret 1955/56 har räknats med en avsättning av kommunalskattemedel till budgetutjämningsfonden på 400 miljoner kronor. De avsättningar och återföringar, som riksräkenskapsverket enligt nu föreliggande beräkningar anser böra verkställas under budgetåren 1955/56 och 1956/57, framgår av följande sammanställning.

	1955/56 milj. kr.	1956/57 milj. kr.
Avsättning	450	450
Återföring	—	150
Nettoavsättning	450	300

Med starkt understrykande av ovissheten i de gjorda antagandena om inkomstutvecklingen m. fl. på skattetitels utfall inverkan omständig-

heter har riksräkenskapsverket uppskattat de behållna inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för budgetåret 1955/56 till avrundat 5 500 miljoner kronor och för budgetåret 1956/57 till avrundat 6 100 miljoner kronor.

Inkomsten av k u p o n g s k a t t, som av överståthållarämbetet beräknats till 5 miljoner kronor för nästa budgetår, har av riksräkenskapsverket upptagits till 6 miljoner kronor eller 1 miljon kronor mer än i gällande riksstat. Inkomsttiteln u t s k i f t n i n g s s k a t t och ersättnings-s k a t t har av ämbetsverket för budgetåret 1956/57 beräknats till 1 miljon kronor.

Enligt beslut av 1954 års riksdag skall uttagas en särskild f o n d s k a t t av engångsnatur på ansamlade vinstmedel hos vissa familjebolag. Lagstiftningen har till syfte att beskatta vissa till följd av luckor i skattelagstiftningen hittills från beskattning undantagna vinstmedel och även att ernå en avveckling av de fondbeskattade företagen. Taxering till fondskatt verkställdes i första instans år 1955. Enligt uppgift från statistiska centralbyrån uppgick det sammanlagda beskattningsbara beloppet till 288 miljoner kronor, varför riksräkenskapsverket beräknat den påförda skatten till 86 miljoner kronor. Påförd skatt skall fördelas till betalning under fem år, i undantagsfall tio år. Den del av fondskatten, som skall erläggas under visst år, skall ha inbetalats senast den 31 augusti. Normalt kommer första inbetalningen av skatten att ske år 1956. Riksräkenskapsverket har tagit för givet, att huvuddelen av det belopp, som förfaller till betalning under år 1956, kommer att inflyta först efter utgången av budgetåret 1955/56. Riksräkenskapsverket har föreslagit, att titeln för budgetåret 1956/57 upptages till 17 miljoner kronor.

Inkomsten å titeln s k o g s v å r d s a v g i f t e r — — — har riksräkenskapsverket upptagit — — — till 8 miljoner kronor.

I fråga om inkomsttiteln b e v i l l n i n g s a v g i f t e r f ö r s ä r s k i l d a f ö r m å n e r o c h r ä t t i g h e t e r, som i gällande riksstat uppförts med 750 000 kronor, har riksräkenskapsverket beräknat inkomsterna för vart och ett av budgetåren 1955/56 och 1956/57 till likaledes 750 000 kronor.

Generalpoststyrelsen har beräknat inkomsterna av a r v s l o t t s s k a t t, g å v o s k a t t o c h k v a r l å t e n s k a p s s k a t t för både innevarande och nästkommande budgetår till 70 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna under ifrågavarande inkomsttitel till 70 miljoner kronor för budgetåret 1955/56 eller till samma belopp som i gällande riksstat samt föreslår, att titeln för budgetåret 1956/57 uppföres med likaledes 70 miljoner kronor.

L o t t e r i v i n s t s k a t t e n, som för budgetåret 1954/55 uppgått till 45,8 miljoner kronor och för det löpande budgetåret av generalpoststyrelsen beräknats inflyta med i runt tal 46 miljoner kronor, har av riksräkenskapsverket för budgetåret 1955/56 beräknats till 47 miljoner kronor, vilket är en miljon kronor mindre än i gällande riksstat. För budgetåret 1956/57 föreslår ämbetsverket, att titeln uppföres med 49 miljoner kronor.

Inkomsterna under titeln omsättnings- och expeditionsstämplor m. m., som i gällande riksstat upptages med 70 miljoner kronor, beräknas av riksräkenskapsverket till 75 miljoner kronor för budgetåret 1955/56. För budgetåret 1956/57 förordar riksräkenskapsverket, att inkomstiteln upptages med samma belopp eller 75 miljoner kronor.

Automobilskattemedel. I gällande riksstat har intäkterna av fordonsskatten, bensinskatten och den särskilda investeringsavgiften för motorfordon upptagits till 285, 585 respektive 50 miljoner kronor. Med utgångspunkt från en fortsatt stark tillväxt av fordonbeståndet har riksräkenskapsverket beräknat fordonsskatten till 290 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 315 miljoner kronor för budgetåret 1956/57. Enligt generaltullstyrelsens och kontrollstyrelsens beräkningar skulle inkomsterna på titeln bensinskatt kunna uppskattas till 608 miljoner kronor under budgetåret 1955/56 och till 622,5 miljoner kronor under budgetåret 1956/57. I beräkningen får såsom framhållits av kontrollstyrelsen uppmärksammas, att under budgetåret 1955/56 tillfälligt kommer att inflyta fem kvartalsbrännoljeskatt. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna på titeln bensinskatt till 615 miljoner kronor för budgetåret 1955/56 och till 640 miljoner kronor för budgetåret 1956/57. Beträffande särskild investeringsavgift för motorfordon har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat inkomsterna till 110 miljoner kronor för budgetåret 1955/56 och till 50 miljoner kronor för budgetåret 1956/57. Länsstyrelserna beräknar inkomsterna på titeln till 134,68 miljoner kronor under innevarande budgetår och till 130,43 miljoner kronor under det nästkommande, varvid flertalet länsstyrelser förutsatt att särskild investeringsavgift kommer att utgå under hela budgetåret 1956/57. Riksräkenskapsverket har beräknat inkomsterna av särskild investeringsavgift till 150 miljoner kronor under budgetåret 1955/56 och till 75 miljoner kronor under budgetåret 1956/57 under förutsättning att avgift endast kommer att utgå under det sistnämnda budgetårets första hälft.

Tullar och acciser. Inkomstiteln tullmedel, som under budgetåret 1954/55 gav en behållen intäkt av cirka 505 miljoner kronor, är i riksstaten för löpande budgetår uppförd med 500 miljoner kronor. Vid i november 1955 gjord uppskattning har generaltullstyrelsen beräknat nettouppbördens till 530 miljoner kronor för innevarande och till 550 miljoner kronor för nästföljande budgetår. Generaltullstyrelsens beräkningar har gjorts under förutsättning bland annat att förhållandena utomlands icke skall medföra några mera väsentliga förändringar i villkoren för den svenska utrikeshandeln. Vidare har antagits, att den inhemska utvecklingen skall möjliggöra en något ökad export, att det nu under längre tid fortlöpande underskottet i bytesbalansen icke skall efter någon tid medföra en mera allvarlig nedgång i valutareserven, att importen skall liksom för närvarande vara i huvudsak fri från direkta restriktioner samt att den allmänt konjunkturdämpande poli-

tik, som indirekt påverkar även importen, icke kommer att skärpas. Styrelsen har vidare ansett sig böra erinra om att revision av tulltaxan pågår. Styrelsen har emellertid icke nu räknat med några ändringar i importens storlek och sammansättning, som skulle kunna inträda, om en ny tulltaxa skulle medföra avsevärda ändringar i tullskyddet för vissa varugrupper. Riksräkenskapsverket beräknar i anslutning till generaltullstyrelsens uppskattning inkomsten av tullmedel för budgetåret 1955/56 till 530 miljoner kronor samt förordar, att titeln för budgetåret 1956/57 uppföres med 550 miljoner kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är inkomstiteln *varuskatt*, varunder även redovisas intäkter av pälsvaruskatt samt den särskilda försäljningsskatten å mattor, guldsmedsvaror och grammofonskivor, upptagen till ett belopp av 210 miljoner kronor. De av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen gjorda beräkningarna innebär en sammanlagd inkomst på titeln *varuskatt* under budgetåren 1955/56 och 1956/57 på 200 respektive 197 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har beräknat inkomstiteln till 205 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1955/56 och 1956/57.

Inkomsterna på titeln *införselavgift och accis å fettvaror m. m.*, som under budgetåret 1954/55 uppgick till cirka 58 miljoner kronor, har i gällande riksstat uppförts med 56 miljoner kronor. I anslutning till jordbruksnämndens och kontrollstyrelsens beräkningar har riksräkenskapsverket uppskattat inkomsterna på titeln till 62 miljoner kronor för budgetåret 1955/56 och till 54 miljoner kronor för budgetåret 1956/57.

Inkomsterna på titeln *skatt å kaffe*, som för innevarande budgetår är uppförda i riksstaten med 18 miljoner kronor, har av generaltullstyrelsen beräknats till 19 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1955/56 och 1956/57. Jordbruksnämnden har för samma budgetår beräknat ifrågavarande inkomster till 18,5 respektive 18 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna på titeln för budgetåret 1955/56 till 19 miljoner kronor och för budgetåret 1956/57 till likaledes 19 miljoner kronor.

I gällande riksstat har *tobaksskatten* upptagits till 650 miljoner kronor. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet har beräknat tobaksskatten för innevarande budgetår till 665 miljoner kronor. Vid beräkning av det tobaksskattebelopp, som kan antagas komma att inlevereras under budgetåret 1956/57, har tobaksmonopolet räknat med en fortsatt ökning av cigarrettförsäljningen, dock med en allt större förskjutning i konsumtionen från de högre beskattade importerade tobaksvarorna till de lägre beskattade svensk-tillverkade. Tobaksmonopolets beräkningar slutar på 680 miljoner kronor, varvid tobaksmonopolet utgått från förutsättningen av oförändrade utförsäljningspriser samt ingen nämnvärd förändring i konjunkturförhållandena. Riksräkenskapsverket har beräknat tobaksskattens avkastning för nu löpande budgetår till 665 miljoner kronor samt föreslagit, att inkomstiteln för budgetåret 1956/57 upptages till 680 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar i enlighet med kontrollstyrelsens förslag inkomstiteln *rusdrycksförsäljningsmedel av partihan-*

delsbolag, vilken i gällande riksstat upptagits med 12 miljoner kronor, för budgetåret 1955/56 till 12 miljoner kronor samt föreslår, under förutsättning att en av Vin- & spritcentralen beräknad avsättning till pensionsändamål skall äga rum, att den för nästkommande budgetår upptages till likaledes 12 miljoner kronor.

Inkomsterna av rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag har i riksstaten för löpande budgetår upptagits med 35 miljoner kronor. I enlighet med av kontrollstyrelsen lämnade uppgifter uppskattar riksräkenskapsverket här avsedda inkomster för budgetåret 1955/56 till 30 miljoner kronor och för budgetåret 1956/57 till likaledes 30 miljoner kronor.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker har i riksstaten för löpande budgetår uppförts med 820 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen erinrar om att man sedan det nya försäljningssystemet införts den 1 oktober 1955 synes ha anledning att räkna med en icke oväsentlig ökning i spritdrycksförsäljningen. Att på grundval av de knapphändiga upplysningar, som ännu finnes, göra några förutberäkningar rörande försäljningen av spritdrycker under återstoden av budgetåret bedömes som synnerligen vanskligt. Det synes dock kontrollstyrelsen sannolikt, att en viss avmattning i efterfrågan på spritdrycker kan väntas under de närmast följande månaderna jämfört med oktober månad, då utminutereringen av spritdrycker och vin var 28 procent högre än året innan. Å andra sidan torde man enligt styrelsens mening kunna förutse, att sloandet av inköpsrestriktionerna kommer att under den tid beräkningen omfattar medföra en viss ökning av den totala spritdryckskonsumtionen i landet jämfört med tiden före försäljningsreformens genomförande. Om denna ökning uppskattas till förslagsvis 10 procent, skulle inleveransen å förevarande skattetitel under månaderna november 1955—juni 1956 komma att öka med närmare 60 miljoner kronor. För hela budgetåret 1955/56 skulle inkomsten enligt kontrollstyrelsen kunna beräknas till i runt tal 900 miljoner kronor. I avsaknad av närmare hållpunkter rörande efterfrågeutvecklingen i fråga om spritdrycker efter restriktionssystemets slopande anser kontrollstyrelsen, att det icke är möjligt att förutse, om försäljningen av spritdrycker på längre sikt kommer att öka eller minska. Inleveransen å skattetiteln under budgetåret 1956/57 har därför synts styrelsen böra beräknas till oförändrat 900 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket, som understryker svårigheterna att förutse utvecklingen av inkomsterna på denna liksom övriga rusdrycksmedelstitlar i samband med restriktionssystemets slopande, upptager inkomsterna av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker till 900 miljoner kronor för budgetåret 1955/56 och till 925 miljoner kronor för budgetåret 1956/57.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å vin har i riksstaten för löpande budgetår upptagits till 50 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har anfört, att inleveransen under månaderna juli—oktober 1955 avseende försäljningen under månaderna juni—september, har uppgått till

19,2 miljoner kronor. Vid bibehållande av den gamla försäljningslagstiftningen hade man enligt styrelsen på grundval av detta kunnat förutse en inleverans för hela budgetåret 1955/56 av omkring 70 miljoner kronor. Hänsyn har därvid tagits till att vinförsäljningen under de tre första kvartalen 1955 ökat med över 25 procent sedan motsvarande tid under 1954. Kontrollstyrelsen framhåller att upphävandet av försäljningsrestriktionerna i fråga om spritdrycker samt frigivandet av starkölet den 1 oktober 1955 dock kan väntas komma att medföra en viss avmattning i efterfrågeökningen beträffande vin. Att vinförsäljningen under återstående delen av budgetåret 1955/56 skulle komma att minska i förhållande till föregående år synes däremot styrelsen icke sannolikt. Kontrollstyrelsen beräknar nettouppbörderna på titeln till 60 miljoner kronor för vardera av budgetåren 1955/56 och 1956/57. Riksräkenskapsverket beräknar i enlighet med kontrollstyrelsens förslag inkomsterna på titeln till 60 miljoner kronor för budgetåret 1955/56 och till likaledes 60 miljoner kronor för budgetåret 1956/57.

Maltdrycksskatten beräknas av kontrollstyrelsen innevarande budgetår inflyta med 115 miljoner kronor eller 15 miljoner kronor mer än som upptagits i gällande riksstat och med likaledes 115 miljoner kronor under budgetåret 1956/57. Kontrollstyrelsen framhåller, att under såväl innevarande som nästkommande budgetår totalutlämningen av skattepliktiga maltdrycker torde bli större än vad tidigare varit fallet, till följd av den ändrade lagstiftningen beträffande försäljningen av maltdrycker av tredje klassen. Med hänsyn till bland annat vissa från branschmannahåll inhämtade upplysningar har det ansetts troligt, att försäljningsvolymen av maltdrycker av tredje klassen kommer att uppgå till bortåt 10 procent av totalförsäljningen av skattepliktiga maltdrycker. Den ökade konsumtionen av starköl har antagits medföra viss minskning i försäljningen av maltdrycker av andra klassen. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsttiteln till 115 miljoner kronor för budgetåret 1955/56 och till 120 miljoner kronor för budgetåret 1956/57.

Skatten å läskedrycker, som i gällande riksstat upptagits till 42 miljoner kronor, antages av kontrollstyrelsen inflyta med cirka 45 miljoner kronor under budgetåret 1955/56 och med 43 miljoner kronor under budgetåret 1956/57. Riksräkenskapsverket beräknar i anslutning till kontrollstyrelsen inkomsten av läskedrycksskatten till 45 miljoner kronor för budgetåret 1955/56 samt föreslår, att inkomsttiteln för budgetåret 1956/57 uppföres med 43 miljoner kronor.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsterna på titeln statlig nöjesskatt komma att uppgå till 55,61 miljoner kronor under budgetåret 1955/56 och till 55,64 miljoner kronor under budgetåret 1956/57. Riksräkenskapsverket beräknar uppbörderna av nöjesskatt för innevarande budgetår till 57 miljoner kronor samt föreslår, att inkomsttiteln nöjesskatt för budgetåret 1956/57 upptages till 59 miljoner kronor.

Skatt å elektrisk kraft, som i riksstaten för löpande budgetår

upptagits till 37 miljoner kronor, beräknas av kontrollstyrelsen inflyta med omkring 38 miljoner kronor under budgetåret 1955/56 och med 45 miljoner kronor under budgetåret 1956/57. Vattenfallsstyrelsen framhåller, att en beräkning av denna inkomstpost måste grundas på osäkra uppskattningar med hänsyn till att bland annat någon statistik icke finnes över landets slutliga kraftkonsumenters totala kraftbetalning. Under förutsättning att för elskatten i fortsättningen kommer att gälla nuvarande grunder, kan enligt vattenfallsstyrelsens mening totalbeloppet för skatt å elektrisk kraft uppskattas till 37 miljoner kronor för budgetåret 1955/56 och till 40 miljoner kronor för budgetåret 1956/57. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna av elskatten för innevarande budgetår till 38 miljoner kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1956/57 uppföres med 45 miljoner kronor.

Postverkets inlevererade överskott för budgetåret 1954/55 uppgick till omkring 10 miljoner kronor. I riksstaten för löpande budgetår är inkomsttiteln uppförd med 6 miljoner kronor. Enligt generalpoststyrelsens nu verkställda beräkningar skulle överskottet av postverkets rörelse komma att uppgå till 8 miljoner kronor för budgetåret 1955/56 och till 12 miljoner kronor för budgetåret 1956/57. Styrelsen har föreslagit, att titeln i riksstaten för budgetåret 1956/57 uppföres med nyssnämnda belopp.

Vid uppskattningen av inkomsterna har generalpoststyrelsen emotsett en ökning från budgetåret 1954/55 till budgetåret 1955/56 med 18,7 miljoner kronor till 392,1 miljoner kronor samt från sistnämnda budgetår till budgetåret 1956/57 med 9,4 miljoner kronor till 401,5 miljoner kronor. Vid beräkningen av frankoteckensuppbörden för budgetåren 1955/56 och 1956/57 har styrelsen utgått från de porton, som för närvarande gäller för olika försändelseslag. Styrelsen har ansett sig kunna beräkna frankoteckensuppbörden för innevarande budgetår till 231 miljoner kronor, motsvarande en ökning av cirka 4,3 procent i förhållande till uppbörden för budgetåret 1954/55. Styrelsen anser sig vidare kunna räkna med viss ökning av trafikvolymen även under budgetåret 1956/57. Frankoteckensuppbörden för sistnämnda budgetår har därför uppskattats till 239 miljoner kronor. Ersättningen till postverket för befordran av tjänsteförsändelser beräknas av generalpoststyrelsen för innevarande budgetår till 40 miljoner kronor samt för nästkommande budgetår till 41 miljoner kronor. Postverkets inkomster av postgiörörelsen beräknas till 49,6 miljoner kronor under budgetåret 1955/56 eller 8,2 miljoner kronor mer än ersättningen under budgetåret 1954/55. För budgetåret 1956/57 har inkomsterna beräknats till 48,9 miljoner kronor. Enligt styrelsens bedömning torde av postgirots vinstmedel för år 1955 5 miljoner kronor komma att levereras till postverket under innevarande budgetår, och även för nästkommande budgetår torde såsom vinst av postgirot kunna upptagas ett belopp av 5 miljoner kronor. Ersättningen från postsparbanken för budgetåret 1955/56 har av generalpoststyrelsen beräknats till 19,1 miljoner kronor och för nästkommande budgetår till 19,5 miljoner kronor. Styrelsen har icke ansett sig böra upptaga något belopp såsom vinstmedel

från postsparbanken varken för innevarande eller nästkommande budgetår på grund av räntehöjningen. Ersättningen till postverket för bestyret med skatteuppbörden har av generalpoststyrelsen för innevarande budgetår beräknats till 8,40 miljoner kronor och för nästkommande budgetår till 8,45 miljoner kronor.

Under förutsättning av Kungl. Maj:ts bifall till styrelsens hemställan om viss höjning av ersättningsgrunderna för postverkets bestyr med utbetalningarna av folkpensioner och barnbidrag beräknar styrelsen inkomsterna för ifrågavarande bestyr för budgetåret 1955/56 till 3,85 respektive 2,25 miljoner kronor samt för budgetåret 1956/57 till 3,95 respektive 2,28 miljoner kronor. Inkomsterna å övriga inkomstittillar beräknas av styrelsen icke komma att undergå större förändringar vare sig under innevarande eller nästkommande budgetår.

Beräkningen av utgifterna har verkställts under antagande, att rörligt tillägg kommer att utgå efter oförändrade grunder såväl under innevarande som nästkommande budgetår. Vidare har hänsyn icke tagits till eventuella större förändringar i nuvarande prisnivå. Under dessa förutsättningar beräknar generalpoststyrelsen postverkets utgifter för budgetåret 1955/56 till omkring 384 miljoner kronor och för budgetåret 1956/57 till omkring 390 miljoner kronor.

Med utgångspunkt från nuvarande taxor samt nu gällande grunder för det rörliga tillägget har riksräkenskapsverket upptagit inkomsterna av postverket för budgetåret 1955/56 till 10 miljoner kronor och för budgetåret 1956/57 till 15 miljoner kronor.

Såsom en bilaga till riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1956/57 har ämbetsverket redovisat en promemoria med vissa beräkningar av *statsinkomsterna under budgetåren 1957/58 och 1958/59*. I promemorian framhålles inledningsvis att en kalkyl av detta slag måste verkställas med utgångspunkt från vissa schablonmässiga förutsättningar, vilket ger beräkningarna en rent hypotetisk karaktär. De viktigaste förutsättningarna sammanfattas på följande sätt.

Vid beräkningstillfället gällande författningar och övriga bestämmelser, som har inflytande på statsinkomsterna, har antagits förbli oförändrade under hela den period beräkningarna avser. Detta innebär bland annat att investeringsavgifterna förutsatts utgå endast t. o. m. första hälften av budgetåret 1956/57, medan de höjda bolagsskatterna förutsatts tillämpade under hela den period beräkningarna avser. Beträffande den allmänkononiska ramen och skatteunderlagets utveckling har i första hand tagits som utgångspunkt de förutsättningar beträffande utvecklingen under år 1956, som legat till grund för verkets beräkning av statsinkomsterna under budgetåren 1955/56 och 1956/57. För utvecklingen från och med år 1957 har antagits en fortgående jämn stegring av den reala nationalinkomsten vid konstant prisnivå, oförändrat god sysselsättning och förhållandevis gynnsamma betingelser för utrikeshandeln samt inga mera betydande strukturella förskjutningar i den inhemska ekonomin. I anslutning härtill har såväl fysiska personers som bolags inkomster antagits stiga med 4 procent årligen. Under de angivna betingelserna har kunnat räknas med en fortgå-

ende stegring av statsinkomsterna. Stegringstakten är dock icke jämn, vilket sammanhänger med att speciella förhållanden påverkar de enskilda inkomstitlarna.

Huvudresultatet av beräkningarna har sammanfattats i följande uppställning, i vilken även medtagits de kända beloppen för budgetåret 1954/55 och de i riksräkenskapsverkets nu föreliggande inkomstberäkning upptagna beloppen för budgetåren 1955/56 och 1956/57 (miljoner kronor).

	1954/55	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	4 393	5 500	6 100	5 900	6 300
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	207	209	227	231	235
Automobilskattemedel	819	1 055	1 030	1 005	1 050
Tullar och acciser	2 512	2 738	2 802	2 890	2 973
Uppbörd i statens verksamhet och diverse inkomster	380	415	401	407	418
Statens affärsverksfonder	298	275	350	375	410
Övriga kapitalfonder	298	366	387	410	432
Summa	8 907	10 558	11 297	11 218	11 818

Beträffande beräkningen av titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. har riksräkenskapsverket i huvudsak framhållit följande.

Liksom under gångna år skulle inkomstskatttiteln förete en tämligen oregelbunden utveckling. För budgetåret 1957/58 har resultatet av kalkylerna blivit en nedgång efter den kraftiga uppgången 1955/56. Förutom de angivna förutsättningarna beträffande skatteunderlagets utveckling har beträffande denna titel bland annat antagits oförändrad uttagningsprocent med 110 för den statliga inkomstskatten för fysiska personer, oförändrade regler för företagsbeskattningen samt en kommunal utdebitering med 12,40. I övrigt har bland annat förutsatts, att bestämmelserna om ränta på kvarstående skatt skall liksom nu föranleda fyllnadsinbetalningar av preliminärskatt i sådan utsträckning att en förhållandevis god anpassning av den preliminära skatten till den slutliga erhålles.

Flera tillfälliga faktorer påverkar det kassamässiga utfallet av titeln under ifrågavarande period. Utbetalningarna av kommunalskattemedel kommer sålunda att öka i betydande utsträckning under år 1957 dels genom att förskott på inkomstskatt till kommunerna utbetalas på grundval av det starkt stegrade skatteunderlaget under 1955, dels genom att kommunerna erhåller »dubbel» fastighetsskatt dels ock genom att kommunerna detta år dessutom erhåller betydande belopp i slutavräkning på förskottet för 1955. Uppgången i skatteunderlaget under år 1955 påverkar även slutavräkningen på förskottet för 1956, under vilket år förskottet till kommunerna beräknades på grundval av skatteunderlaget under år 1954. Slutavräkningsmedlen för 1956 utbetalas till kommunerna under år 1958. Budgetåret 1957/58 kommer sålunda inkomsttiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. att belastas av särskilt stora utbetalningar till kommunerna. Samtidigt har för titelns inkomster endast räknats med en måttlig höjning i anslutning till de gjorda antagandena om utvecklingen på längre sikt. Nyssnämnda förhållanden i förening med en beräknad nedgång i den kvarstående skatten och en ökning av den överskjutande skatten i jämförelse med nästföregå-

ende budgetår förklarar den i tablån redovisade minskningen i inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under budgetåret 1957/58.

De avsättningar till respektive återföringar från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel som de i promemorian framlagda beräkningarna motiverar har sammanställts i följande tablå (beloppen i miljoner kronor).

	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
Avsättning	450	450	400	400
Återföring	—	150	375	425
Nettoavsättning	450	300	25	— 25

För att åskådliggöra den mera normala stegringstakten — bortsett från på det kassamässiga utfallet inverkan omständigheter — av de statliga inkomst- och förmögenhetsskatterna lämnas i promemorian följande uppgifter om de beräknade slutligt påförda beloppen vid taxeringarna 1957—1960 av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt och folkpensionsavgifter (miljoner kronor).

1957	1958	1959	1960
5 580	5 880	6 200	6 540
+ 300	+ 320	+ 340	

Beträffande beräkningarna i övrigt framhålles fortsättningsvis.

Även på vissa övriga betydelsefulla inkomstitlar inverkar speciella förhållanden på det beräknade utfallet. Beträffande automobilskattemedlen har antagits en förhållandevis stark ökning av fordonsbestånd och drivmedelsförbrukning. Den trots detta beräknade nedgången för budgetåren 1956/57 och 1957/58 sammanhänger med att särskild investeringsavgift på motorfordon förutsatts utgå endast till och med första hälften av budgetåret 1956/57.

Beträffande tullar och acciser bör nämnas, att rusdrycksmedelstitlarna under budgetåret 1955/56 beräknats stiga kraftigare än under tidigare år till följd av motbokssystemets avskaffande hösten 1955.

För statens affärsverk har det ansetts rimligt att räkna med en viss fortgående stegring av de sammanlagda inkomsterna.

Riksräkenskapsverket har understrukit, att beräkningarna även bortsett från det schablonmässiga antagandet om skatteunderlagets förändringar fått byggas på ett stort antal osäkra förutsättningar. Alldeles särskilt gäller detta det kassamässiga utfallet av inkomstskattetiteln. Förskjutningar mellan åren kan sålunda inträda, som leder till betydande avvikelser från de beräknade inkomsterna även om bedömningen av skatteunderlaget varit riktig. Beträffande andra inkomstitlar har sådana förhållanden oftast mindre betydelse, varför de beräknade årliga förändringarna är ett mera omedelbart uttryck för de antagna långsiktiga tendenserna i utvecklingen. Helt allmänt understrykes, att den absoluta nivån hos de beräknade beloppen av olika slag av statsinkomster under budgetåren 1957/58 och 1958/59 är baserad på det beräknade utfallet av motsvarande inkomster under bud-

getåren 1955/56 och 1956/57. I den mån denna utgångspunkt för beräkningarna förskjutes eller nya omständigheter av annat slag tillkommer, måste givetvis beräkningarna för 1957/58 och 1958/59 revideras.

I fråga om beräkningen av de särskilda inkomstitlarna i riksstatsförslaget ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets förslag där icke annat angives i det följande.

Inkomstiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. har av riksräkenskapsverket beräknats till 6 100 miljoner kronor. I enlighet med den ordning, som gäller från och med budgetåret 1955/56, har ämbetsverket härvid icke reducerat titeln med den avsättning på netto — efter avdrag av en beräknad återföring på 150 miljoner kronor — 300 miljoner kronor till fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel, vilken avsättning enligt verkets beräkningar bör ske under budgetåret 1956/57. Nämnada avsättning torde i stället, såsom förutsatts i min redogörelse i det föregående för budgetläget och som föreslagits av riksräkenskapsverket, böra upptagas som en särskild post på riksstaten i enlighet med vad som gäller för innevarande års riksstat. Såsom jag likaledes förutsatt i min tidigare redogörelse för budgetläget och såsom även är fallet i innevarande års riksstat bör i form av en särskild post upptagas en avsättning till budgetutjämningsfonden med 350 miljoner kronor avseende vissa tillfälliga, konjunkturpolitiskt betingade inkomster. Beloppet bör på sätt angivits i det föregående överföras till ett särskilt konto i riksbanken.

Vad beträffar beräkningen i övrigt av ifrågavarande inkomstitel har jag redan tidigare antytt, att jag har för avsikt att hemställa om avlåtande till 1956 års riksdag av proposition med förslag till en allmän skattesänkning för fysiska personer. Preliminärt har i anledning härav räknats med ett skattebortfall under budgetåret 1956/57 av i runt tal 100 miljoner kronor.

Med hänsyn till vad jag här anfört och i avvaktan på den översyn av inkomstberäkningen, som är avsedd att företagas längre fram under riksdagen, förordar jag att inkomstiteln preliminärt uppföres med (6 100 — 100 =) 6 000 miljoner kronor för nästa budgetår.

Ny beräkning av vissa inkomstitlar

I propositionen nr 175 har föreslagits ny beräkning av vissa inkomstitlar. Härav inhämtas bl. a. följande.

I skrivelse den 23 mars 1956 har riksräkenskapsverket jämlikt gällande instruktion avlämnat förslag till förnyad beräkning av statsverkets inkomster under de större inkomstitlarna för budgetåret 1956/57. Vid beräkningens verkställande har ämbetsverket liksom under tidigare år från vederbörande myndigheter införskaffat nya uppgifter rörande de större inkomstitlarna ävensom beträffande vissa speciellt konjunktur känsliga inkomstitlar. Beträffande de olika inkomstitlarna har riksräkenskapsverket i huvudsak anfört följande.

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Över denna titel redovisas upp-
börden av de statsskatter, som skola slutligt redovisas på titeln men där-
jämte även kommunalutskylder samt vissa andra skatter, avgifter och bi-
drag, som uppbäras i samband med den allmänna skatteuppbörden. I stats-
verkspropositionen uppfördes de behållna inkomsterna på titeln med 6 000
miljoner kronor. I förhållande till riksräkenskapsverkets beräkning i de-
cember 1955 innebar detta en nedräkning med 100 miljoner kronor. Ned-
räkningen motiverades med att en föreslagen allmän skattesänkning för
fysiska personer kunde beräknas medföra ett skattebortfall av nämnda stor-
leksordning under budgetåret 1956/57.

Genom källskattesystemet påverka variationer i den sammanlagda in-
komsten för löntagare och i beskattningshänsende likställda direkt stor-
leken av den preliminära A-skatten. I inkomstberäkningen i december 1955
angav riksräkenskapsverket vissa förutsättningar för beräkning av löne-
inkomstens utveckling under år 1956, vilka allttjämt synas äga giltighet.
Sålunda påpekades, att en viss glidning uppåt av lönenivån vid sidan av de
avtalsmässiga höjningarna syntes ha inträffat under år 1955, varigenom
denna vid ingången av år 1956 översteg den för år 1955 genomsnittliga. En
viss sysselsättningsökning liksom fortsatt överflyttning av arbetskraft från
lägre till högre betalda yrken syntes likaså ha bidragit till en stegring av
den totala lönesumman under 1955. Sammanlagt beräknades den totala
lönesumman under 1955 bliva 11 procent större än under 1954. Även för
år 1956 ansågs med hänsyn till antagandena beträffande den allmänna kon-
junkturutvecklingen en fortsatt löneglidning uppåt kunna förutsättas lik-
som en fortsatt övergång från lägre till högre betalda yrken. Den ökning
av lönesumman, som därutöver kunde komma att bli en följd av årets av-
talsrörelse, lät sig givetvis icke överblickas. Det antogs emellertid att löne-
summans sammanlagda stegring skulle bli mindre än under 1955. I kalky-
lerna räknades med en stegring av den sammanlagda lönesumman med 7
procent från 1955 till 1956. De slutliga resultaten av avtalsrörelsen, vilka
ansluta sig till den centralt träffade uppgörelsen, kunna beräknas komma
att medföra en genomsnittlig löneökning med omkring 4 procent. Enligt
riksräkenskapsverkets mening synes ingen anledning finnas att frångå det
nyssnämnda antagandet om den totala lönesummans ökning under år 1956.

Vid sin beräkning i december 1955 kunde riksräkenskapsverket utnyttja
uppgifter om den preliminära A-skattens storlek till och med uppördster-
minen i september 1955. Nu tillgängliga uppgifter om den preliminärt er-
lagda A-skattens storlek under uppördsterminerna i november 1955 och
januari 1956 visa något lägre värden än vad riksräkenskapsverket antog i
sin senaste beräkning. Till följd härav har den preliminära A-skatten nu
antagits inflyta med något lägre belopp under uppördsåret 1956—57 och
efterföljande uppördsår, än vad som tidigare antagits. De i propositioner
den 23 februari och den 2 mars 1956 (nr 88 och nr 107) framförda försla-
gen till nya skatteskalor respektive förhöjning av pensionsavgiften från
1,8 till 2,5 procent av den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten kom-
ma under förutsättning av riksdagens bifall att påverka uppbor-
den av preliminär A-skatt från och med uppördsåret 1957—58. Riksräkenskaps-
verket beräknar, att tillämpningen av de nya skatteskalorna kommer att
innebära ett bortfall av preliminär A-skatt av storleksordningen 100 miljo-
ner kronor under budgetåret 1956/57, vilket ungefär till hälften beräknas
motvägas av ökningen av pensionsavgifterna.

Beträffande fysiska personers inkomst av andra förvärvskällor än tjänst
synes ingen anledning föreligga att i detta sammanhang utgå från annat
antagande än som redovisades i inkomstberäkningen i december 1955 och

som innebar en viss stegring under 1956. För ifrågavarande inkomsttagare, vilka i huvudsak erlagga preliminär B-skatt, kunna de föreslagna nya skatteskalorna och de höjda folkpensionsavgifterna förutsättas komma att påverka skatteuppbörden först under uppbördsåret 1959—60.

Vad beträffar aktiebolagen antogs vid decemberberäkningen en uppgång av den sammanlagda taxerade inkomsten med 7 procent från verksamhetsåret 1954 till verksamhetsåret 1955. Riksräkenskapsverket har icke funnit anledning att nu ändra detta antagande. För verksamhetsåret 1956 räknar riksräkenskapsverket nu med en uppgång av bolagens taxerade inkomster med 5 procent, vilket är mera än vad som antogs i december. Till följd av att bolagens inkomster innevarande år kunna förutsättas påverka den ordinarie uppbörden av preliminär B-skatt först under uppbördsåret 1958—59 har det höjda inkomstantagandet icke föranlett någon ändring av den antagna uppbörden av preliminär B-skatt under budgetåret 1956/57.

Bestämmelserna om ränta å kvarstående skatt ha hittills medfört att bolagen i betydande utsträckning kompletterat inbetalningarna av preliminärskatt under de ordinarie uppbördsterminerna med fyllnadsinbetalningar. Under våren 1955 inflöto i fyllnadsinbetalningar sammanlagt omkring 525 miljoner kronor, varav huvudparten från bolag. Härigenom har den enligt taxeringen 1955 påförda kvarstående skatten för bolagen nedbringats till ca 130 miljoner kronor. Detta belopp överstiger endast med omkring 45 miljoner kronor den enligt samma taxering beräknade överskjutande skatten för bolag. Underlag saknas för en bedömning i vad mån kvarskatteräntans betalningsstimulerande effekt påverkas av det strama läget på kreditmarknaden. Riksräkenskapsverket förutsätter nu liksom vid decemberberäkningen att inga förändringar inträffat härvidlag. Under denna förutsättning räknar riksräkenskapsverket med att fyllnadsinbetalningar komma att verkställas under våren 1956 och våren 1957 i sådan omfattning att den kvarstående skatten för bolagens del vid taxeringarna 1957 och 1958 blir av ungefär samma omfattning som vid 1955 års taxering. Det höjda antagandet för bolagens taxerade inkomster under verksamhetsåret 1956 medför, att fyllnadsinbetalningarna våren 1957 nu upptagits till ett jämfört med decemberberäkningen med 50 miljoner kronor förhöjt belopp.

Beträffande kvarstående skatt, avgifter och bidrag från större arbetsgivare till yrkesskade- och sjukförsäkringarna, tillkommande skatt och inflytande restantier visa riksräkenskapsverkets förnyade beräkningar inga eller endast obetydliga avvikelser i jämförelse med decemberberäkningen.

Vad utgifterna på titeln beträffa avvika de förnyade beräkningarna endast obetydligt från beräkningarna i december. De upptagna beloppen under posten förskott m. m. till sjukförsäkringsanstalten kunna på kalenderåret 1955 belöpande avgifter och arbetsgivarbidrag beräknas överstiga vad som förskottsvis utbetalats till sjukförsäkringsanstalten med 170 miljoner kronor. Av dessa 170 miljoner kronor hänföra sig emellertid omkring 10 miljoner kronor till restbidrag från staten, vilka icke beröra inkomstskatttiteln. Avräkningsmedlen skola enligt gällande lag av centralsjukförsäkringsanstalten äro avräkningsmedlen avsedda att utbetalas till sjukförsäkringsanstalten under början av år 1957. I sin beräkning har riksräkenskapsverket förutsatt att förskott på avgifter och bidrag till sjukförsäkringsanstalten under budgetåret 1956/57 komma att utgå endast med det belopp som utöver avräkningsmedlen erfordras för att täcka sjukförsäkringsanstaltens medelsbehov. I den mån så icke blir fallet får den i tablån angivna nettoinkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. minskas i motsvarande utsträckning.

Med starkt understrykande av de osäkerhetsmoment som även vid denna tidpunkt föreligga vid beräkningen och under den ovan givna förutsättningen beträffande sjukkassornas avräkningsmedel, uppskattar riksräkenskapsverket den behållna inkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för budgetåret 1955/56 till 5 500 miljoner kronor och förordar, att samma titel i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med 6 000 miljoner kronor.

Beträffande de avsättningar till och återföringar från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel, som enligt de förnyade beräkningarna böra verkställas under budgetåren 1955/56 och 1956/57, finnes inget skäl till ändring av de i december 1955 beräknade beloppen. De beräknade avsättningarna och återföringarna under de båda budgetåren ha sammanställts i nedanstående tablå (miljoner kronor):

	1955/56	1956/57
Avsättning	450	450
Återföring	—	150
Nettoavsättning	450	300

Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt. I statsverkspropositionen är denna inkomsttitel upptagen till 70 miljoner kronor. Generalpoststyrelsen har i skrivelse den 10 mars 1956 förordat, att ifrågavarande inkomster i den definitiva riksstaten uppföras med oförändrat belopp. Riksräkenskapsverket, som för innevarande budgetår beräknar inkomsterna på titeln till likaledes 70 miljoner kronor, föreslår, att det i statsverkspropositionen upptagna beloppet för budgetåret 1956/57 får kvarstå oförändrat.

Lotterivinstskatten har i statsverkspropositionen uppförts med 49 miljoner kronor. Generalpoststyrelsen har i sin ovan nämnda skrivelse anført, att ifrågavarande inkomster för budgetåret 1956/57 synas böra beräknas till 48 miljoner kronor. För löpande budgetår uppskattar riksräkenskapsverket inkomsterna till 48 miljoner kronor. Med hänsyn till att i samband med prishöjningen på penninglotteriets lottsedlar lotteriets vinstplan kommer att utökas förordar ämbetsverket, att titeln i det slutliga riksstatsförslaget upptages till 53 miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor mera än i statsverkspropositionen.

Omsättnings- och expeditionsstämplar m. m. Denna titel har i statsverkspropositionen uppförts med 75 miljoner kronor. Generalpoststyrelsen, som i november 1955 uppskattade inkomsterna till 72 miljoner kronor, anser efter förnyad beräkning, att uppborren under titeln bör beräknas till 75 miljoner kronor. Styrelsen uppskattar visserligen inkomstutfallet för löpande budgetår till 78 miljoner kronor, men den anser att stämpelavgifterna för aktie- och obligationsemissioner samt lagfarter, vilka under löpande budgetår visat kraftig stegring, sannolikt icke komma att lämna lika hög avkastning under nästa budgetår. Riksräkenskapsverket anser emellertid en uppräknning med 5 miljoner kronor av det i statsverkspropositionen upptagna beloppet vara befogad och föreslår, att titeln i det slutliga riksstatsförslaget beräknas till 80 miljoner kronor.

Fordonsskatt. Denna inkomsttitel är i statsverkspropositionen upptagen till 315 miljoner kronor i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag i december 1955. Inkomsterna på titeln under löpande budgetår beräknades samtidigt till 290 miljoner kronor. Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter uppgick den debiterade fordonsskatten vid den ordinarie uppborndsstämman i februari 1956 till 264,5 miljoner kro-

nor, vilket är 8 procent högre än det föregående år debiterade beloppet. Genom bestämmelserna i kungörelsen om anstånd i vissa fall med erläggande av automobils katt för år 1956 (SFS 590/1955) kunna omkring 8 miljoner kronor beräknas inflyta först under budgetåret 1956/57. Å andra sidan inneburo motsvarande bestämmelser för år 1955 att omkring 7 miljoner kronor avseende debiteringen i februari 1955 inlevererades först under innevarande budgetår. Med utgångspunkt från de anförda uppgifterna och under antagandet att den vid sidan av huvuddebiteringen inflytande fordonsskatten kommer att öka i samma takt som den ordinarie uppbörden beräknar riksräkenskapsverket fortfarande inkomsterna på titeln till 290 miljoner kronor för budgetåret 1955/56. Beträffande utvecklingen av fordonbeståndet under nästkommande budgetår finner ämbetsverket ingen anledning revidera de i decemberberäkningen gjorda antagandena. Riksräkenskapsverket föreslår därför, att titeln fordonsskatt i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med samma belopp som i statsverkspropositionen, 315 miljoner kronor.

Bensinskatten är i statsverkspropositionen upptagen med 640 miljoner kronor i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag i december 1955. Inkomsterna på titeln för innevarande budgetår, som av ämbetsverket i december 1955 beräknades till 615 miljoner kronor, beräknas nu till 600 miljoner kronor. Denna nedräkning sammanhänger huvudsakligen med att den genom förordning den 17 februari 1956 (nr 42) medgivna förlängningen av kredittiden för inbetalning av bensinskatt till kontrollstyrelsen beräknas medföra en förskjutning av skatteleveranserna från innevarande till nästkommande budgetår med 12 miljoner kronor. Då förskjutningen från budgetåret 1956/57 till 1957/58 kan beräknas bli av samma storleksordning behöver emellertid inte beräkningen för budgetåret 1956/57 ändras av denna anledning. Under hänvisning till det i jämförelse med decemberberäkningen oförändrade antagandet om fordonbeståndets utveckling föreslår riksräkenskapsverket, att inkomstiteln bensinskatt i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med oförändrat 640 miljoner kronor.

Särskild investeringsavgift för motorfordon beräknades av riksräkenskapsverket i december 1955 till 75 miljoner kronor, vilket belopp även upptagits i statsverkspropositionen. Vid sin beräkning förutsatte riksräkenskapsverket att avgiften endast skulle utgå under år 1956. Under samma förutsättning föreslår ämbetsverket, att ifrågakvarande inkomstitel i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med oförändrat 75 miljoner kronor.

Tullmedel. Denna titel beräknades av riksräkenskapsverket i december 1955 till 550 miljoner kronor, vilket belopp även uppfördes i statsverkspropositionen. I skrivelse den 9 mars 1956 har generaltullstyrelsen anført, att styrelsen funnit sig sakna anledning frångå den i november 1955 gjorda beräkningen, enligt vilken uppbörden av tullmedel upptagits till netto 550 miljoner kronor. Enligt generaltullstyrelsens bedömande torde tullinkomsterna av icke-varaktiga konsumtionsvaror bli något högre än vad som beräknades i november. Vidare synes det styrelsen ovisst om importen av maskiner och redskap kommer att sjunka så mycket som styrelsen då förutsatte. Styrelsen finner det å andra sidan icke osannolikt att tullintäkterna av varaktiga konsumtionsvaror m. m. samt av övriga varor kunna komma att uppgå till lägre belopp än de i november kalkylerade. Generaltullstyrelsen har ansett sig kunna räkna med att de olika öknings- och minskningsposterna i stort sett komma att uppväga varandra.

Tullinkomsterna ha av riksräkenskapsverket redan för innevarande budgetår beräknats till 560 miljoner kronor, vilket är 30 miljoner kronor mera

än vad som antogs i december 1955 och 60 miljoner kronor mera än vad som upptagits i riksstaten. Även om importen inte kan väntas öka i samma takt under budgetåret 1956/57 som under budgetåren närmast dessförinnan, anser riksräkenskapsverket dock en viss ökning sannolik, vilket även skulle medföra en stegring i tullinkomsterna. Riksräkenskapsverket föreslår därför, att titeln tullmedel under förutsättning av i huvudsak oförändrade tulltaxor i det slutliga riksstatsförslaget upptages till 580 miljoner kronor, vilket är 30 miljoner kronor mera än i statsverkspropositionen.

Varuskatt. I statsverkspropositionen har för denna inkomsttitel upptagits 205 miljoner kronor. Kontrollstyrelsens och generaltullstyrelsens förnyade beräkningar ge tillsammans ett belopp av 207 miljoner kronor, vilket innebär en höjning med 10 miljoner kronor från vad som uppskattades i november 1955. För innevarande budgetår beräknar riksräkenskapsverket, att titeln skall lämna en inkomst av 210 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket förordar att titeln varuskatt även i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med 210 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor mera än i statsverkspropositionen.

Införelavgift och accis å fettvaror m. m. Denna inkomsttitel har i statsverkspropositionen upptagits med 54 miljoner kronor, vilket belopp byggde på av jordbruksnämnden och kontrollstyrelsen verkställda beräkningar. Dessa myndigheter ha vid förnyade beräkningar bibehållit tidigare belopp. Uppskattningen av titelns inkomster är förenad med betydande svårigheter, främst till följd av att införelavgiften är beroende av den internationella fettråvaruprisnivåns utveckling. Enligt riksräkenskapsverkets mening synes titelns inkomster böra uppföras i det slutliga riksstatsförslaget med ett till 55 miljoner kronor avrundat belopp.

Tobaksskatt. Riksräkenskapsverket beräknade i december 1955 denna titel till 680 miljoner kronor, vilket belopp uppförts i statsverkspropositionen. Tobaksmonopolet har vid förnyad beräkning den 8 mars 1956 föreslagit samma belopp, 680 miljoner kronor, som vid dess beräkning i oktober 1955. Riksräkenskapsverket, som uppskattar inkomstutfallet för löpande budgetår till 670 miljoner kronor, föreslår, att titeln tobaksskatt i det slutliga riksstatsförslaget upptages till 690 miljoner kronor, vilket i förhållande till statsverkspropositionen innebär en uppräknig med 10 miljoner kronor.

Rusdrycksmedel av partihandelsbolag och rusdrycksmedel av detaljhandelsbolag. Ifrågavarande titlar ha i statsverkspropositionen uppförts med 12 respektive 30 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har i skrivelse den 10 mars 1956 förordat, att dessa belopp bibehållas. Enligt riksräkenskapsverkets mening saknas anledning att i det slutliga riksstatsförslaget frångå statsverkspropositionens beräkning.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker. Denna titel angavs av riksräkenskapsverket i december 1955 till 925 miljoner kronor, vilket belopp upptagits i statsverkspropositionen. Kontrollstyrelsen, som i november 1955 uppskattade inkomsterna till 900 miljoner kronor, har i skrivelse den 10 mars 1956 angivit inkomsterna på titeln till 950 miljoner kronor. För innevarande budgetår beräknade riksräkenskapsverket i december 1955 inkomsterna till 900 miljoner kronor. Till följd av att omsättningsökningen för spritdrycker synes bli icke oväsentligt större än vad som kunde förutses i december, har ämbetsverket nu beräknat inkomsterna för innevarande budgetår till 960 miljoner kronor. Den kraftiga och ihållande omsättningsökningen motiverar enligt riksräkenskapsverkets mening en uppräknig

ning även av det i statsverkspropositionen upptagna beloppet för budgetåret 1956/57. Riksräkenskapsverket föreslår därför att titeln omsättnings- och utskänkningsskatt i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med 1 050 miljoner kronor, vilket är 125 miljoner kronor mera än i statsverkspropositionen.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å vin. Inkomsterna under denna titel beräknades i december 1955 av riksräkenskapsverket till 60 miljoner kronor i anslutning till kontrollstyrelsens förslag. Samma belopp har även upptagits i statsverkspropositionen. Kontrollstyrelsen har i sin förnyade beräkning angivit inkomsterna till 55 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket föreslår i överensstämmelse med kontrollstyrelsens beräkning att ifrågavarande titel i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med 55 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor mindre än i statsverkspropositionen.

Maltdrycksskatten uppfördes i statsverkspropositionen med 120 miljoner kronor i anslutning till riksräkenskapsverkets förslag. Kontrollstyrelsen, som i november 1955 beräknade maltdrycksskatten till 115 miljoner kronor, har vid förnyad beräkning nedsatt beloppet till 100 miljoner kronor. För innevarande budgetår räknar riksräkenskapsverket nu med en inkomst på titeln av 105 miljoner kronor mot 115 miljoner kronor i december 1955. Denna nedräkning motiveras främst av, att den nedgång i försäljningen av starköl som följde efter den höga försäljningen i oktober 1955 blivit mera markerad, än vad som kunde förutses i december. Riksräkenskapsverket anser en nedräkning även för budgetåret 1956/57 vara befogad och föreslår, att titeln maltdrycksskatt i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med 110 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor mindre än i statsverkspropositionen.

Skatt å läskedrycker har i statsverkspropositionen uppförts med 43 miljoner kronor i överensstämmelse med riksräkenskapsverkets beräkning i december 1955. Kontrollstyrelsen, som i november 1955 beräknade titeln till 43 miljoner kronor, har efter förnyad beräkning föreslagit ett till 45 miljoner kronor förhöjt belopp. Riksräkenskapsverket, som för löpande budgetår uppskattar inkomsterna till 48 miljoner kronor, föreslår att titeln i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med likaledes 48 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor mera än i statsverkspropositionen.

Stallig nöjesskatt. Denna inkomstitel har i statsverkspropositionen beräknats till 59 miljoner kronor i överensstämmelse med riksräkenskapsverkets beräkning i december 1955. Riksräkenskapsverket föreslår att titeln i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med oförändrat 59 miljoner kronor.

Skatt å elektrisk kraft har i statsverkspropositionen upptagits med 45 miljoner kronor i överensstämmelse med riksräkenskapsverkets beräkning i december 1955. Riksräkenskapsverket föreslår att titeln i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med oförändrat 45 miljoner kronor.

För inkomstiteln *postverket* föreslog riksräkenskapsverket i december 1955 ett belopp av 15 miljoner kronor, vilket även upptagits i statsverkspropositionen. Inkomsterna på ifrågavarande titel beräknades av generalpoststyrelsen i oktober 1955 till 12 miljoner kronor. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 9 mars 1956 har styrelsen avgivit förnyad beräkning av postverkets överskott. Den nya beräkningen visar i jämförelse med motsvarande kalkyl i oktober en uppräknad av postverkets inkomster med in- emot 8 miljoner kronor. Å andra sidan räknar generalpoststyrelsen med en

ökning av driftkostnaderna med över 12 miljoner kronor varvid förutsatts riksdagens bifall till Kungl. Maj:ts proposition den 23 februari 1956 (nr 81) angående statstjänstemännens löner under 1956. Inkomstöverskottet skulle enligt generalpoststyrelsens förnyade beräkningar komma att uppgå till 7 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket föreslår, att som inkomst av postverket i det slutliga riksstatsförslaget uppföres ett till 10 miljoner kronor avrundat belopp, vilket är 5 miljoner lägre än i statsverkspropositionen.

Departementschefen

Som motivering för det i propositionen nr 175 framlagda förslaget angående uttagningsprocenten har departementschefen anfört bl. a. följande:

I riksstaten för *budgetåret 1955/56* har inkomsterna på driftbudgeten upptagits med 9 909 miljoner kronor och utgifterna med 9 234 miljoner kronor. Sedan dels bland inkomsterna ingående kommunalskattemedel om 400 miljoner kronor och dels vissa tillfälliga, konjunkturpolitiskt betingade inkomster i form av förhöjd bolagsskatt samt investeringsavgift på tillsammans 275 miljoner kronor avskilts i riksstaten genom avsättning till budgetutjämningsfonden, framstod driftbudgeten som jämnt balanserad. Vid det senaste årsskiftet hade emellertid det statsfinansiella läget undergått betydande förskjutningar jämfört med antagandena våren 1955. Enligt beräkningarna i finansplanen skulle sålunda uppkomma ett överskott på driftbudgeten om 394 miljoner kronor. Å andra sidan kunde redan vid denna tidpunkt förutses en ytterligare uppgång av utgifterna. Bland annat framhölls, att ökade medel erfordrades för avskrivningar till följd av på tilläggsstat äskade anslag på kapitalbudgeten för bostadsfinansieringen liksom att en uppgång av statsutgifterna skulle komma att inträda vid en eventuell lönehöjning för de statsanställda.

De budgetberäkningar som nu framläggas resulterar i ett överskott om 127 miljoner kronor, sammansatt av ett överskott på bilskattemedlens specialbudget om 203 miljoner kronor och ett underskott på allmänna budgeten om 76 miljoner kronor. Överskottet på bilskattebudgeten beror till ett belopp av 150 miljoner kronor på de tillfälliga inkomsterna av den särskilda investeringsavgiften för motorfordon. Det angivna budgetöverskottet på 127 miljoner kronor bygger — liksom beräkningarna i årets finansplan — på en uppräknings av de i riksstaten upptagna särskilda avsättningarna till budgetutjämningsfonden med 50 miljoner kronor, motsvarande en ökad eftersläpning i utbetalningarna av kommunalskattemedel. Därjämte har hänsyn tagits till den ytterligare avsättning till budgetutjämningsfonden med 81,4 miljoner kronor, som i propositionen nr 171 föreslagits skola ske under innevarande budgetår av medel avsedda för framtida investeringar i LKAB. Såsom framgår av nämnda proposition bör medlen placeras på ett särskilt konto i riksbanken. Jag kommer i det följande att hemställa om riksdagens medgivande till en dylik avsättning.

Enligt riksräkenskapsverkets nya beräkningar skulle *in k o m s t e r n a*

stiga till 10 582 miljoner kronor. Detta är 66 miljoner kronor mer än vad som förutsattes i statsverkspropositionen och ca 675 miljoner mer än vad riksstaten utvisar. Till den ytterligare inkomstökningen bidrar främst omsättnings- och utskänkningskatten å spritdrycker med 60 miljoner kronor. Den största inkomsttiteln, skatt å inkomst och förmögenhet m. m., har däremot upptagits till oförändrat belopp.

Vad utgifterna beträffar har å tilläggsstat II sedan statsverkspropositionen framlades tillkommit anslag på driftbudgeten om sammanlagt 252 miljoner kronor, varav 45 miljoner hänför sig till löne- och pensionsökningar för de statsanställda och närmare 190 miljoner till avskrivningar av investeringar på bostadsområdet.

Såsom redan omnämnts, ger förändringarna på inkomst- och utgiftssidorna av driftbudgeten för löpande budgetår till resultat ett formellt överskott av 127 miljoner kronor, sedan hänsyn tagits till beräknade avsättningar till budgetutjämningsfonden. Detta överskott skall emellertid korrigeras med hänsyn dels till utvecklingen av behållningarna på reservationsanslagen och dels till den beräknade belastningen på övriga anslag. Enligt av riksräkenskapsverket gjorda undersökningar skulle för 1955/56 uppkomma dels en förbrukning av behållningar på reservationsanslagen med 140 miljoner och dels överskridanden på övriga anslag med 24 miljoner kronor. Utfallet av driftbudgeten skulle alltså — sedan som nyss nämnts avsättningar gjorts till budgetutjämningsfonden — så vitt nu kan överblickas resultera i ett underskott av närmare 40 miljoner kronor. Motsvarande beräkningar i statsverkspropositionen ledde till ett överskott på inte fullt 350 miljoner kronor. Då räknade jag med att nettoförbrukningen av anslagsreservationserna skulle begränsa sig till 50 miljoner kronor.

Till frågan om utfallet av kapitalbudgeten under innevarande budgetår återkommer jag i det följande.

Jag övergår härefter till att behandla läget på driftbudgeten för *budgetåret 1956/57*. I statsverkspropositionen upptogs inkomsterna till 11 173 miljoner kronor och utgifterna till 10 225 miljoner kronor. Därjämte föreslogs, att avsättning till budgetutjämningsfonden skulle göras av dels kommunalskattemedel till ett belopp av (netto) 300 miljoner kronor, dels vissa tillfälliga, konjunkturpolitiskt betingade inkomster, bestående av förhöjd bolagsskatt samt investeringsavgift, till ett belopp av $(275 + 75 =)$ 350 miljoner kronor. Det kvarstående överskottet uppgick därefter till 298 miljoner kronor, varav 237 miljoner hänförde sig till allmänna budgeten och 61 miljoner till bilskattebudgeten.

Sedan kalenderårsskiftet har det statsfinansiella läget undergått vissa förskjutningar. I förhållande till statsverkspropositionen redovisas på inkomstsidan en nettoökning med 136 miljoner kronor. På utgiftssidan framkommer — om hänsyn även tages till föreslagna speciella avsättningar till budgetutjämningsfonden — en nettoökning med 213 miljoner kronor. Resultatet blir ett formellt överskott på statsregleringen av 221 miljoner kro-

nor, att jämföra med 298 miljoner kronor enligt statsverkspropositionen.

Vad inkomsterna närmare beträffar vill jag till en början framhålla, att riksräkenskapsverkets förnyade beräkningar utvisar en nettoökning med 152 miljoner kronor i förhållande till statsverkspropositionen. Sålunda har tullmedlen uppräknats med 30 miljoner kronor. Beträffande inkomsttitlarna omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, omsättnings- och utskänkningsskatt å vin, maltdrycksskatt samt skatt å läskedrycker har företagna omräkningar resulterat i en nettohöjning med 115 miljoner kronor. Överskottet av statens affärsverksfonder har reducerats med 45 miljoner kronor i första hand som resultat av lönehöjningarna för statsanställda. Inkomsterna på fonden för statens aktier har uppräknats med 30 miljoner kronor med hänsyn till den ökade inleverans av vinstmedel från LKAB som blir följden vid bifall till det förslag till överenskommelse mellan staten och TGO vilket i propositionen nr 171 förelagts riksdagen.

Jag kommer i det följande att föreslå vissa ytterligare jämkningar i beräkningen av statsverkets inkomster för 1956/57. Netto innebär dessa jämkningar en minskning med omkring 16 miljoner kronor. Med hänsyn jämväl härtill skulle statsinkomsterna under nästa budgetår uppgå till 11 309 miljoner kronor, innebärande en ökning med 136 miljoner kronor jämfört med statsverkspropositionen.

Vad beträffar inkomstskattetiteln, som redan i statsverkspropositionen nedräknades med 100 miljoner kronor i anledning av det förebådade skattesänkingsförslaget, har denna upptagits med oförändrat 6 000 miljoner kronor. De beräkningar av inkomsterna och utgifterna m. m. på titeln, som leder fram till detta belopp, kan med ledning av riksräkenskapsverkets uppgifter sammanfattas på följande sätt. Som jämförelse har därvid medtagits såväl utfallet för budgetåret 1954/55 och beräkningarna för innevarande budgetår som de i finansplanen till årets statsverksproposition redovisade uppskattningarna. Beloppen anges i miljoner kronor.

	1954/55	1955/56		1956/57	
	Utfall	Enl. stv. krop. 1956	Ny beräkn.	Enl. stv. prop. 1956	Ny beräkn.
<i>Inkomster</i>					
Preliminärskatt inklusive fyllnadsinbetalningar	7 690	9 540	9 500	10 250	10 255
Kvarstående skatt	574	630	630	820	830
Fastighetsskatt	292	—	—	—	—
Yrkesskade- (olycksfalls-) försäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	102	245	250	250	270
Tillkommande skatt, restantier m. m.	217	195	195	210	210
Summa inkomster	8 875	10 610	10 575	11 530	11 565

	1954/55	1955/56		1956/57	
	Utfall	Enl. stv. prop. 1956	Ny beräkn.	Enl. stv. prop. 1956	Ny beräkn.
<i>Utgifter</i>					
Kommunalskattemedel	3 849	3 720	3 715	4 290	4 285
Överskjutande skatt	587	670	670	550	550
Övriga restitutioner	49	50	50	50	50
Yrkesskade- (olycksfalls-) för säkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och bygg- nadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	102	245	250	250	270
Förskott och avräkningsme- del till sjukförsäkrarna	167	340	340	350	350
Omföringar	31	40	40	40	40
Summa utgifter	4 785	5 065	5 065	5 530	5 545
Inkomster utöver utgifter	4 090	5 545	5 510	6 000	6 020
Återföring från fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel	300	—	—	—	—
Utbetalning av sjukförsäkrarna tillkommande arbetsgivar- bidrag för 1955, avsedda att fonderas centralt	—	—	—	—	55
Nettoinkomst på titeln	4 390	5 545	5 510	6 000	5 965
Avrundat		5 500	5 500	6 000	6 000

Enligt denna sammanställning har endast smärre förskjutningar inträtt sedan motsvarande beräkning i statsverkspropositionen. Såsom framgår av riksräkenskapsverkets i det föregående återgivna redogörelse bygger beräkningarna också på praktiskt taget oförändrade förutsättningar beträffande skatteunderlagets utveckling m. m. Bakom de i stort sett oförändrade inkomstposterna på titeln döljer sig dock vissa förändringar. Den föreslagna höjningen av pensionsavgifterna från 1,8 till 2,5 procent från och med den 1 januari 1957 föranleder en stegring av källskatten med omkring 50 miljoner kronor våren 1957. Med samma belopp har fyllnadsinbetalningarna uppräknats som följd av att bolagens taxerade inkomster för verksamhetsåret 1956 nu antages ligga högre än vad som förutsattes vid föregående beräkningstillfälle. Å andra sidan har riksräkenskapsverket med ledning av senast tillgängliga uppgifter om den inflytande källskatten för löntagare räknat med att denna skall komma att ligga på en något lägre nivå än vad som antogs i statsverkspropositionen.

Beträffande utgifterna på titeln orsakas den största förändringen av den fondering genom insättning hos riksgäldskontoret av sjukförsäkrarna tillkommande överskott om 55 miljoner kronor av arbetsgivarbidrag för år 1955,

Drift-
Miljoner

	1950/51	1951/52
Inkomster	5 820	7 507
Utgifter	5 449	6 423
Överskott	1 371	1 084
Avsättning till budgetutjämningsfonden:		
av kommunalskattemedel (netto)	—	—
av medel som skall överföras till särskilt konto i riksbanken:		
motsvarande vissa tillfälliga, konjunkturpolitiskt betingade inkomster	—	—
avsedda för framtida investeringar i LKAB	—	—
Överskott	1 371	1 084
Överskott eller underskott (exkl. reservationsmedelsförändringar) hänförligt:		
till allmänna budgeten	+ 396	+ 929
till automobilskattebudgeten	+ 150	+ 17
Reservationsmedelsförändringar	(— 175)	(+ 138)
Över- eller underskott inkl. reservationsmedelsförändringar	+ 371	+ 1 084

¹ Reservationsmedelsförändringar inräknade.

² Därav riksstat 9 234 mkr samt tilläggsstater I och II 415 mkr.

³ Exkl. indragna reservationsmedel.

vilken föreslagits i propositionen nr 146. Riksräkenskapsverket har i sin skrivelse med förnyad inkomstberäkning framhållit, att de på kalenderåret 1955 belöpande avgifterna och arbetsgivarbidragen till sjukförsäkringen kan beräknas överstiga vad som förskottsvis utbetalats till sjukförsäkringen under ifrågavarande år med 170 miljoner kronor. Härav utgör dock 10 miljoner kronor restbidrag från staten, vilka icke berör inkomstskatttiteln. Det framgår vidare av riksräkenskapsverkets skrivelse, att avräkningsmedlen — utgörande skillnaden mellan sjukförsäkringen slutligt tillkommande avgifter och bidrag å ena sidan och de av staten lämnade förskotten å den andra — enligt riksförsäkringsanstalten är avsedda att utbetalas under början av år 1957. I sin beräkning har riksräkenskapsverket förutsatt, att förskott på avgifter och bidrag till sjukförsäkringen under budgetåret 1956/57 kommer att utgå endast med det belopp, som utöver avräkningsmedlen erfordras för att täcka sjukförsäkringsanstaltens medelsbehov.

Jag anser mig för egen del — sedan riksförsäkringsanstalten under hand yttrat sig i frågan — i och för sig kunna tillstyrka en på denna förutsättning grundad beräkning. Emellertid måste hänsyn tagas till den i nyssnämnda proposition föreslagna fonderingen hos riksgäldskontoret med omkring 55 miljoner kronor av på år 1955 belöpande arbetsgivarbidrag. Riksräkenskapsverkets beräkning av inkomstskatttitelns netto, som före avrundning slutar på 6 020 miljoner kronor, borde med hänsyn härtill reduceras till 5 965 miljoner kronor. Då titeln till följd av beräkningarnas osäkerhetsmarginal regelmässigt brukar avrundas till jämnt hundratal miljoner kronor,

budgeten

kronor

1952/53	1953/54	1954/55	1955/56			1956/57	
			enl. riks- staten	enl. stv. prop. 1956	ny be- räkning	enl. stv. prop. 1956	ny be- räkning
7 808	8 535	8 907	9 909	10 516	10 582	11 173	11 309
7 647	8 130	8 619	9 234	9 397	² 9 649	10 225	10 602
¹ 161	¹ 405	¹ 288	675	1 119	³ 933	948	707
—	—	—	— 400	— 450	— 450	— 300	— 300
—	—	—	— 275	— 275	— 275	— 350	— 75
—	—	—	—	—	— 81	—	— 111
¹ 161	¹ 405	¹ 288	—	394	127	298	221
+ 396	+ 319	+ 129	— 131	+ 166	— 76	+ 237	+ 160
— 214	— 89	+ 83	+ 131	+ 228	+ 203	+ 61	+ 61
(— 21)	(+ 175)	(+ 76)	— 25	— 50	³ — 140	—	—
+ 161	+ 405	+ 288	— ² 5	+ ⁴ 344	⁴ — 37	+ 298	⁵ + 188

⁴ Inkl. överskridanden om 24 mkr.

⁵ Inkl. överskridande med 33 mkr till följd av ytterligare ett indextillägg å folkpensioner.

saknas emellertid anledning att uppta titeln för nästkommande budgetår till annat belopp än det av riksräkenskapsverket föreslagna, 6 000 miljoner kronor.

Vad beträffar eftersläpningen i utbetalningarna av kommunalskattemedel har icke funnits anledning till justering. Den beräknas alltså netto till 300 miljoner kronor. Ett motsvarande belopp bör, såsom föreslagits i statsverkspropositionen, upptagas i riksstaten för avsättning till budgetutjämningsfonden.

I enlighet med vad jag nu anfört skulle inkomsterna på driftbudgeten komma att uppgå till 11 309 miljoner kronor. Det bör framhållas, att detta inkomstbelopp är direkt avhängigt av de samhällsekonomiska förutsättningar, som antagits gälla under budgetåret. Jag vill i likhet med riksräkenskapsverket understryka de osäkerhetsmoment, som även i övrigt alltjämt vid denna tidpunkt föreligger vid beräkningen. Riksräkenskapsverket har särskilt fäst uppmärksamheten vid de osäkra förutsättningarna för beräkning av — förutom utbetalningarna till sjukkassorna — fyllnadsinbetalningarnas storlek. Ämbetsverket, som ansett sig sakna underlag för en bedömning i vad mån kvarskatteräntans betalningsstimulerande effekt påverkas av det strama läget på kreditmarknaden, har nu liksom vid sin beräkning i december 1955 förutsatt, att fyllnadsinbetalningar kommer att verkställas under såväl våren 1956 som våren 1957 i samma höga utsträckning som under närmast tidigare år. Storleken av dessa inbetalningar har riksräkenskapsverket för våren 1956 angett till omkring 700 miljoner kronor, förutom ett belopp av

uppemot 200 miljoner i fyllnadsinbetalning av garantiskatt för fastighet, medan för våren 1957 räknats med något lägre inbetalningar.

Det är givetvis vanskligt att bedöma kvarskatteräntans effektivitet i nuvarande skärpta läge på kreditmarknaden. Om de gjorda antagandena visar sig felaktiga, uppkommer en förskjutning med ungefär ett år av uppborlden beträffande mycket betydande belopp. Jag vill i sammanhanget erinra om att jag — såsom redan framhållits — i det följande kommer att föreslå en höjning av räntan på kvarstående skatt, liksom på överskjutande skatt.

Beträffande utgifterna å driftbudgeten, vilka i statsverkspropositionen upptagits till 10 225 miljoner kronor, underströk jag i finansplanen, att vissa då ännu icke färdigberedda ärenden kunde komma att medföra utgiftsökningar. Det framhölls även, att beräkningarna utgick från oförändrade löner till de statsanställda. Förslag till höjning av statstjänstemännens löner och pensioner har sedermera godkänts av riksdagen. Därigenom ökar driftbudgetens utgifter 1956/57 med 100 miljoner kronor. I propositionen nr 107 har vidare under socialdepartementets huvudtitel äskats ett anslag om 275 miljoner kronor till fondering för framtida pensionsändamål. Även om statsutgifterna formellt ökar med detta belopp, vill jag dock framhålla, att det härvidlag icke — i varje fall för närvarande — rör sig om en verklig ökning av utgifterna i jämförelse med statsverkspropositionens budgetförslag. För ändamålet har föreslagits skola disponeras det belopp som under budgetåret 1956/57 beräknas inflyta i form av förhöjd bolagsskatt. I statsverkspropositionen föreslogs att det ifrågavarande beloppet om 275 miljoner kronor — tillsammans med inflytande belopp av den allmänna investeringsavgiften om 75 miljoner kronor — skulle tillföras budgetutjämningsfonden samt insättas på särskilt konto i riksbanken. Samma belopp, men nu reserverat för framtida pensionsändamål, skall alltjämt insättas på särskilt konto i riksbanken. Realekonomiskt sett blir det alltså tills vidare ingen skillnad i jämförelse med vad som föreslogs i statsverkspropositionen.

Sedan hänsyn tagits även till övriga utgiftsförändringar på driftbudgeten, blir resultatet en höjning av de sammanlagda utgifterna med 377 miljoner kronor till 10 602 miljoner kronor.

Av vad nu sagts framgår, att driftbudgeten för budgetåret 1956/57 skulle lämna ett överskott av (11 309—10 602 =) 707 miljoner kronor mot enligt statsverkspropositionen 948 miljoner. Från angivna överskott skall dragas vissa belopp, som ej bör disponeras för löpande statsutgifter utan reserveras på budgetutjämningsfonden. Detta gäller först och främst ett belopp motsvarande en beräknad nettoeftersläpning om 300 miljoner kronor i utbetalningarna av kommunalskattemedel, vilken avsättning redan föreslagits i statsverkspropositionen. Vidare bör, med i finansplanen angiven motivering och på sätt där angivits, ett belopp om 75 miljoner kronor utgörande under budgetåret beräknad uppbörd av allmän investeringsavgift för år 1956 avsättas till budgetutjämningsfonden. Motsvarande belopp bör av statskontoret insättas på särskilt konto i riksbanken. Slutligen bör i enlighet med förslag i propositionen nr 171 till budgetutjämningsfonden även avsättas ett

beräknat belopp om 111,4 miljoner kronor motsvarande den utdelning staten beräknas erhålla från LKAB under nästa budgetår. Jag kommer i det följande att hemställa om riksdagens medgivande till en dylik avsättning.

Sedan reduktion gjorts med ifrågavarande avsättningar till budgetutjämningsfonden, kvarstår ett överskott på statsregleringen av 221 miljoner kronor. Motsvarande överskott beräknades i statsverkspropositionen till 298 miljoner kronor. Av det nu beräknade överskottet hänför sig 160 miljoner kronor till allmänna budgeten och 61 miljoner kronor till bilskattemedlens specialbudget.

I statsverkspropositionen angav jag, att anledning icke fanns att räkna med någon mera betydande nettoförändring i reservationernas storlek. Icke heller nu har jag ansett mig böra förutsätta någon förändring av betydelse totalt sett. Däremot kan redan nu förutses ett överskridande med ca 33 miljoner kronor till följd av att ytterligare ett indextillägg på folkpensionerna tillkommer från och med maj månad 1956. Med beaktande härav skulle överskottet komma att uppgå till 188 miljoner kronor.

Utfallet av driftbudgeten för budgetåret 1956/57, sådant det under här angivna förhållanden skulle komma att gestalta sig i jämförelse med tidigare gjorda beräkningar, framgår av den i det föregående lämnade sammanställningen över driftbudgetens inkomster och utgifter.

En sammanställning över de förändringar av inkomsterna och utgifterna å driftbudgeten för nästa budgetår, som i enlighet med vad i det föregående anförts föreligger i förhållande till beräkningarna i statsverkspropositionen, torde såsom *Bihang E* få fogas till detta protokoll.

Jag torde härefter få framlägga förslag rörande grunderna för uttagande av preliminär skatt för inkomst under nästa budgetår. Beträffande procenttalet för nästkommande budgetårs *förra* hälft vill jag erinra om att detta procenttal — jämlikt stadgande i 12 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt — skall bestämmas till samma tal som gällt för innevarande budgetårs senare hälft, d. v. s. till 110. Vad åter angår nästkommande budgetårs *senare* hälft förordar jag i anslutning till vad jag här om förutsatt vid framläggandet av propositionen nr 88 med förslag till sänkning av den statliga inkomstskatten, att för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser den statliga inkomstskatt, som skall ingå i den preliminära skatten för budgetåret 1956/57, uttages med 100 procent av grundbeloppet. Beträffande den slutliga inkomstskatten på grund av 1956 års taxering vill jag erinra om att denna skatt — jämlikt bestämmelserna i 12 § förordningen om statlig inkomstskatt — automatiskt utgår efter enahanda procenttal av grundbeloppen som gällt med avseende å motsvarande preliminära skatt för kalenderåret 1955.

I anslutning till vad departementschefen sålunda anför har Kungl. Maj:t i propositionen nr 175 föreslagit riksdagen att *dels* besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om stat-

lig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1956/57 med 110 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 100 procent av grundbeloppet *dels ock* upptaga inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1956/57 enligt en vid statsrådsprotokollet såsom *Bihang A* fogad specifikation. Denna specifikation överensstämmer med statsverkspropositionens förslag till beräkning av bevillingarna med undantag av att i specifikationen inkomsterna å följande inkomstitlar beräknats sålunda:

Kupongskatt	6 500 000
Lotterivinstskatt	53 000 000
Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m.	80 000 000
Tullmedel	570 000 000
Varuskatt	210 000 000
Införselavgift och accis å fettvaror m. m.	49 000 000
Tobaksskatt	690 000 000
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	1 050 000 000
Omsättnings- och utskänkningsskatt å vin	55 000 00
Maltdrycksskatt	110 000 000
Skatt å läskedrycker	48 000 000
Postverkets överskott	10 000 000

Sammanfattningsvis må anföras, att de sålunda i propositionen nr 175 föreslagna beräkningarna av bevillingarna i förhållande till statsverkspropositionens beräkningar innebär en sammanlagd höjning av 149 500 000 kronor.

Ränta å kvarstående skatt och å överskjutande preliminär skatt

I propositionen nr 175 har bl. a. anförts följande.

I skrivelse den 22 mars 1956 har *fullmäktige i Sveriges riksbank* upptagit frågan om en anpassning av procentsatserna för ränta å kvarstående skatt och å överskjutande preliminär skatt till rådande allmänna ränteläge. Över skrivelsen har, efter remiss, yttrande avgivits av *fullmäktige i riksgäldskontoret*.

Enligt *uppbördsförordningen* är skattskyldig under vissa förutsättningar skyldig att erlagga ränta å kvarstående skatt. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatten med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst 10 000 kronor, gäller sålunda enligt 27 § 3 mom., att den skattskyldige till statsverket skall erlagga ränta med fem procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger 1 000 kronor, dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Av 69 § 1 mom. framgår, att om den preliminära skatten överstiger den slutliga skatten, den

skattskyldige under motsvarande förutsättningar skall erhålla ränta å överskjutande skatt, varvid räntesatsen utgör tre procent.

Möjlighet föreligger även för de skattskyldiga att inbetala ytterligare preliminär skatt för ett inkomstår efter utgången av den sista uppördsterminen. Sista inbetalningsdagen är den 30 april året näst efter inkomståret. Genom sådana fyllnadsinbetalningar kan alltså skattskyldig, som under det gångna uppördsåret betalat för litet preliminär skatt, tillrättalägga detta och därigenom undgå att bli påförd kvarstående skatt och ränta å sådan skatt.

Rörande *motiveringen* för det i propositionen framlagda förslaget hänvisar utskottet, såvitt densamma ej framgår av här nedan intagna yttrande av departementschefen, till propositionen. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Frågans tidigare behandling, s. 47—50.

Bankofullmäktiges skrivelse, s. 50—51.

Till stöd för det i propositionen framlagda förslaget har *departementschefen* anfört följande.

Bestämmelserna om skyldighet att erlægga ränta å kvarstående skatt har tillkommit i syfte att förmå sådana skattskyldiga, som i mera väsentlig mån själva kan bestämma storleken av sina inbetalningar av preliminär skatt, att så nära som möjligt anpassa dessa inbetalningar till den slutliga skatten. Att ränta tillföres skattskyldiga, som inbetalat för mycket i preliminär skatt, är närmast att se som en konsekvens av ränteplikten beträffande kvarstående skatt.

Räntesatserna är bestämda till fem procent beträffande kvarstående skatt och tre procent i fråga om överskjutande preliminär skatt. De avpassades i syfte att de skattskyldiga inte skulle genom för liten preliminärskatteinbetalning kunna bereda sig från räntesynpunkt förmånligare krediter än som eljest varit möjligt; för mycket erlagd preliminär skatt skulle inte heller medföra ränteförlust i jämförelse med det fall då ett motsvarande belopp placerats å inlåningsräkning hos bank. Vid räntesatsernas bestämmande har helt naturligt den vid tillfället i fråga rådande allmänna räntenivån tagits till utgångspunkt.

Med hänsyn till den år 1955 inträdda förändringen i ränteläget kan det, såsom bankofullmäktige framhållit, befaras att en inte oväsentlig nedgång i fyllnadsinbetalningarna av preliminär skatt kommer att inträda, därest räntan å kvarstående skatt bibehålles vid nu gällande nivå. Det kan med andra ord befaras att syftet med reglerna om ränteberäkning å kvarstående skatt inte längre uppnås. Av kreditpolitiska, men även av statsfinansiella, skäl finner jag därför påkallat att den tidigare rådande relationen mellan räntan å kvarstående skatt och det allmänna ränteläget återställles. Förändringarna i den allmänna räntenivån gör det också motiverat att höja procentsatsen för ränta å överskjutande preliminär skatt.

Vid bestämmande av de nya räntesatserna synes samma principer böra tillämpas som var vägledande då de nuvarande räntesatserna tillkom. Härvid bör hållas i minne att räntan å överskjutande preliminär skatt av praktiska skäl sattes något högre än som eljest varit motiverat. I enlighet med dessa överväganden finner jag att räntan å kvarstående skatt bör bestämmas till sju procent, medan ränta å överskjutande preliminär skatt bör utgå med fyra procent.

I fråga om sättet för genomförande av de höjda räntesatserna har bankofullmäktige ifrågasatt att Kungl. Maj:t skulle erhålla bemyndigande från riksdagens sida att bestämma räntesatserna inom en i lagstiftningen angiven ram. För en sådan anordning talar vissa skäl. Det skulle, såsom fullmäktige framhållit, bli möjligt att utan alltför stor omgång anpassa räntebestämmelserna till framtida ändringar i den allmänna räntenivån. De fördelar som härigenom skulle uppnås synes emellertid vara av begränsat värde. Det måste nämligen under alla förhållanden dröja ganska avsevärd tid innan en förändring i den allmänna räntenivån kan slå igenom i fråga om procentsatserna för kvarstående skatt och överskjutande preliminär skatt. En ändring i dessa räntesatser måste av tekniska skäl avse helt år och bör rimligen inte träda i tillämpning utan att de skattskyldiga dessförinnan haft tillfälle att i allt fall genom fyllnadsinbetalningar rätta sitt handlande i avseende å preliminärskatteinbetalning med hänsyn till de ändrade räntebestämmelserna. Vad den nu aktuella höjningen angår synes denna i enlighet härmed böra tillämpas första gången vid skattepåföring på grund av 1957 års taxering.

På grund av vad nyss anförts — och då ifrågavarande räntesatsers storlek för varje tidsperiod synes böra underställas riksdagens prövning — vill jag förorda att de nya räntesatserna inskrives i uppbördsförordningen.

Motionerna

Ränta å överskjutande skatt

I de likalydande *motionerna I: 599 och II: 791* har uttalats, att den mycket kraftiga säsongvariation, som kännetecknade svensk ekonomi och som regelmässigt numera toge sig det uttrycket, att statsverket under andra halvåret lånade väldiga belopp i riksbanken, vore en störande och balansrubbande faktor av synnerlig vikt. Delvis hängde denna samman med de avsevärda utbetalningar av överskjutande skatt, som måste göras varje år i december. Det rörde sig om belopp mellan 500 och 670 miljoner kronor. För att få en jämnare fördelning föresloge motionärerna följande förfaringsätt, vilket byggde på frivillig medverkan från de skattskyldigas sida. Var och en finge i vanlig ordning under hösten sin slutskattesedel. Den som hade överskjutande skatt att hämta finge i samband därmed en anvisning på beloppet. Det borde på denna meddelas att summan kunde lyftas senast den sista december men att — om ägaren läte pengarna stå inne till den 15 juni

— han komme att få icke blott sin överskjutande skatt utan därutöver 3,5 procent på densamma. Detta större sammanlagda belopp borde tydligt angivas i kronor. Erbjudandet borde gälla för överskjutande skatt som skulle återbetalas redan i höst. Av praktiska skäl borde det minsta belopp varpå räntan beräknades vara etthundra kronor. Förslaget innebure att statsverket betalade ränta efter samma procentsatser som det använde då det utkrävde ränta.

Frågan om uttagningsprocenten

I de likalydande *motionerna I: 599 och II: 791* framhålles, att allvarliga erinringar kan göras mot de inkomstskatteskalar, som riksdagen innevarande år antagit. Enligt motionärernas åsikt vore progressionskurvan alltför brant och alltför ojämn samt marginalsatterna för höga. Rimlig hänsyn hade ej tagits till skatteförmågan hos familjer i inkomstskiktet 15 000—30 000 i jämförelse med skatteförmågan hos ensamstående. Svagheter i skalorna kvarstode, även om de tillämpades vid ett lägre skatteuttag än det majoriteten förutsatt. Trots denna inställning vore motionärerna nödsakade att i sitt slutyrkande utgå från dessa skatteskalar. Då det emellertid även i detta läge framstode som angeläget att medverka till den största möjliga skattesänkning, som statsfinanser och samhällsekonomi tilläte, yrkade motionärerna att den statliga inkomstskatten skulle uttagas med endast 90 procent av grundbeloppet. Detta vore att betrakta uteslutande som en övergångsanordning av betydelse endast för kalenderåret 1957. En dylik sänkning av uttagningsprocenten kunde beräknas för helt år medföra ett inkomstbortfall på cirka 350 miljoner kronor — utöver de 375 som föranledes av förslaget i propositionen nr 175. Av dessa 350 miljoner kronor skulle på budgetåret 1956/57 falla omkring 100 miljoner kronor. Detta inkomstbortfall vore mer än täckt av de utgiftsminskningar motionärerna föreslagit.

I de likalydande *motionerna I: 598 och II: 790* har motionärerna framhållit att statsfinansiella förutsättningar obestriddligen föreläge för en större sänkning av den statliga inkomstskatten än den av riksdagen i år beslutade. Vad de konjunkturpolitiska förutsättningarna anginge ansåge motionärerna det motiverat att ett visst överskott eftersträvades för nästa budgetår. Vid bestämmandet av skatteuttaget måste hänsyn tagas till den reella skärpning av det direkta skattetrycket, som ägt rum under senare år och till att skattetrycket måste anses vara mycket hårt. En skattesänkings inverkan på det enskilda sparandet och arbetsviljan borde inte heller förbises. Som i *motionerna I: 537 och II: 682* angivits, ansåge motionärerna, att uttagningsprocenten borde sänkas till 95. Inkomstbortfallet för statsverket härigenom kunde beräknas till 170 miljoner kronor för helt år, och för nästa budgetår till 55 miljoner kronor. Vid ställningstagandet till skattesänkningens omfattning borde man även ta hänsyn till att utrymme funnes för fortsatta skattesänkningar budgetåret 1957/58, främst genom en förhöjning av ortsavdragen vid den kommunala beskattningen och särskilda skattelättnader för barnfamiljerna genom barnavdrag. Skattelättnaderna i år måste också

avvägas så, att utrymme funnes att budgetåret 1957/58 genomföra förstärkningar på de socialpolitiska och kulturpolitiska områdena; bl. a. borde möjlighet då beredas för en förhöjning av de allmänna barnbidragen.

Frågan om sänkning av bolagsskatten

Motionärerna i de likalydande *motionerna I: 293 och II: 224* har bl. a. framhållit, att några avgörande konjunkturpolitiska skäl inte kunde anföras för den höjda bolagsbeskattningen. I konjunkturstabiliserande avseende betydde ifrågavarande beskattning för närvarande föga. Den dämpning av expansionstendenserna som skett under 1955 torde huvudsakligen få tillskrivas den skärpta kreditpolitiken. Den höjda bolagsbeskattningen verkade på kort sikt snarast inflationsdrivande genom att den minskade motståndet mot nya utgifter från företagens sida. För löntagarna hade bibehållandet av en exceptionell bolagsbeskattning uppenbarligen intet intresse, och för folkhushållet i dess helhet vore den skadlig. Motionärerna yrkade därför att bolagsskatt vid 1957 års taxering skulle debiteras enligt förut gällande »ordinarie» skattesatser.

I de likalydande *motionerna I: 441 och II: 575* har uttalats att höjningen av bolagsskatten komme att starkt beskära företagens möjligheter till fortsatta investeringar. Detta framginge redan av helt summariska beräkningar. En i motionerna redovisad beräkning för de enskilda industriaktiebolag till ett antal av 639, som 1954 hade ett aktiekapital överstigande 1 miljon kronor, utvisade att skatterna toge i anspråk 49 procent och utdelningen 27 procent av bruttovinsten i nämnda företag samt att vad som kunde användas för investeringar uppginge till 24 procent av bruttovinsten. Vid en höjning av bolagsskatten till 50 procent komme skatterna att öka med 182 miljoner kronor och de medel som kunde användas för investeringar att nedgå med samma belopp. Det allmänna komme att i detta läge taga i anspråk 58 procent av »bruttovinsten», medan »investeringsbeloppet» nedginge till 15 procent. Redan härav framginge hur menlig för den framtida investeringsverksamheten höjningen av bolagsskatten vore. En mer ingående undersökning med ett beaktande av andra förhållanden, t. ex. utdelning från dotterbolag, visade än starkare utslag. Beaktade man därtill förekomsten av investeringsavgift samt det förhållandet, att den av de nya varulagervärderingsbestämmelserna föranledda uppskrivningen av lagervärdet under de närmaste åren komme att föranleda en ytterligare skärpning av beskattningen, bleve resultatet att »investeringsandelen» säkerligen låge under 10 procent av bruttovinsten.

Den snabba höjningen av levnadsstandarden i vårt land under 1940- och 1950-talen vore till det väsentliga att tillskriva den produktionsökning, som våra företag — främst med tillhjälp av den fria avskrivningen och det »dolda» företagssparande denna möjliggjort — kunnat åstadkomma. En begränsning av investeringstakten måste innebära att framstegstakten bleve

mindre snabb. Med de resurser som stode kvar för investeringar kunde måhända nuvarande produktionsapparat förnyas. Däremot räckte det knappast till för några egentliga nyanläggningar. Nya forskningsresultat framkomme undan för undan, vilka för att kunna realiseras krävde stora kapitalinsatser. Med de nya beskattningsreglerna kunde våra svenska bolag inte tillgodogöra sig dessa resultat utan att gå ut på kapitalmarknaden. De senaste årens erfarenheter hade visat att denna utväg ofta nog vore stängd. Då återstode endast att göra en nyemission av aktier, vilket vore den dyraste form av kapitalanskaffning som ett bolag kunde välja. Skärpning av beskattningen omöjliggjorde vidare i många fall för exporterande företag att få avsättning för sina produkter samtidigt som man i de länder som konkurrerade med oss på världsmarknaden vidtog åtgärder för att dels sänka skattesatserna och dels införa liberalare avskrivningsregler. Motionärerna förordade en återgång av skattesatserna för aktiebolag och ekonomiska förordningar till vad som gällde före 1955 års riksdagsbeslut.

Frågan om avskaffande av kvarlåtenskapsskatten m. m.

I de likalydande *motionerna I: 290 och II: 238* har framförts förslag om olika åtgärder i syfte att stimulera det frivilliga sparandet. Avskaffandet av kvarlåtenskapsskatten såge motionärerna som en sådan åtgärd. Motiveringen för kvarlåtenskapsskatten stode enligt motionärernas mening i strid med mångas rättsuppfattning. Skatten uppfattades som ett principiellt ogrundat ingrepp i äganderätten.

Motionärerna i de likalydande *motionerna I: 293 och II: 224* har uttalat, att det för den allmänna rättskänslan måste anses stötande, att om någon under sin livstid samlat en förmögenhet över en viss storlek detta gäve staten anledning att uppträda som skattekrävare oberoende av arvtagarnas antal och arvslotternas storlek. Den teoretiska grunden om kvarlåtenskapsskattens karaktär av uppskjuten förmögenhetsskatt vore ohållbar. Den årliga skatt, som enligt lagstiftningen åvilade förmögenheterna, skulle enligt denna tankegång alltid vara för låg. Kvarlåtenskapsskatten vore till sin innebörd konfiskativ. Den hade vidare inbringat endast hälften av de belopp som ursprungligen beräknades. Ur statsfinansiell synpunkt behövde dess avskaffande inte betyda något problem, och ur samhällsekonomisk balanssynpunkt saknade den betydelse. Motionärerna förordade utredning om en moderat höjning av arvslottsbeskattningen i samband med kvarlåtenskapsskattens avskaffande, så avvägd att den samlade arvsbeskattningen lättades. Inkomstbortfallet för nästa budgetår genom kvarlåtenskapsskattens borttagande beräknade motionärerna till netto 15 miljoner kronor.

I de likalydande *motionerna I: 304 och II: 220* har bl. a. erinrats om vad som i en reservation till bevillningsutskottets betänkande nr 53 år 1955 anförts till stöd för yrkande om utredning angående avveckling av kvarlåtenskapsskatten. Reservanterna hade framhållit att denna skatt tillsammans

med den årliga progressiva förmögenhetsskatten och den under lång tid gällande arvslottsbekattningen ofta utövade en i vissa lägen framträdande konfiskatorisk och destruktiv verkan. Särskilt vore detta förhållandet inom familjeföretag genom att kvarlåtenskapsskatten ofta berövade företagen en stor del av det produktionskapital, som vore nödvändigt för nyetablering, rationalisering och en ostörd kontinuerlig drift. Skatten hade vidare uppenbarligen orättvisa verkningar inom familjer med många barn, där arvsförmögenheten ofta vore resultatet av familjemedlemmarnas gemensamma insatser och arbete, såsom ej sällan vore förhållandet inom jordbrukarfamiljer. Motionärerna ansåge de skäl, som sålunda anförts för en utredning om kvarlåtenskapsskattens avveckling, alltjämt äga full giltighet. Den uppfattningen hade även blivit alltmera allmän hos vårt folk, att kvarlåtenskapsskatten borde avskaffas. Något statsfinansiellt skäl för kvarlåtenskapsskattens bibehållande kunde icke heller anföras. Därest kompensation för statens inkomstbortfall skulle bedömas som nödvändig, kunde en skärpning av arvsskatten på större förmögenheter övervägas.

Beträffande vad som anförts i *motionen I: 499* till stöd för yrkandet om utredning angående höjning av det skattefria grundbeloppet vid arvsbeskattningen hänvisas till nedanstående redogörelse av motionens innehåll i fråga om motsvarande yrkande beträffande förmögenhetsbeskattningen.

Förmögenhetsbeskattningen m. m.

I de likalydande *motionerna I: 290 och II: 238* har — såsom åtgärder motiverade av en strävan att åstadkomma ett ökat frivilligt sparande — yrkats att skattepliktsgränsen vid förmögenhetstaxeringen måtte höjas från 50 000 kronor till 75 000 kronor för äkta makar samt att avdrag för förmögenhetsskatt måtte medgivas vid den statliga inkomstbeskattningen. Motionärerna framhåller bl. a. att skyldigheten att betala inkomstskatt på det belopp, som erläggs såsom förmögenhetsskatt, måste vara spårhämmande även i förhållande till andra än dem, som den direkt drabbade med större tyngd.

De frågor avseende förmögenhetsskatten som berörts i nyssnämnda motioner har även behandlats i de likalydande *motionerna I: 293 och II: 224* dock utan att yrkande i saken framställts. Bl. a. uttalas följande. I vissa lägen, där förmögenhetsinnehav vore kombinerat med inkomst, inträffade det att den marginella skatten på avkastningen av förmögenheten överstege 100 procent. Detta gällde förmögenheterna i de övre mellanskikten. Denna s. k. puckel vore en oformlighet i skattesystemet, och missförhållandet hade ofta påtalats i skattediskussionen. Frågan kunde bäst läggas till rätta om påförd förmögenhetsskatt finge avdragas vid inkomsttaxeringen. För en sådan avdragsrätt talade särskilt det principiella skälet att skattekraften hos inkomsten inte kunde vara oberoende av om förmögenhetsskatt erlagts eller ej, eftersom denna skatt minskade den återstående disponibla inkomsten. Genom en avdragsrätt för påförd förmögenhetsskatt skulle emellertid lindringen av förmögenhetsskatten i vissa lägen bli oproportionerligt stor. Av-

dragsrätten borde därför kombineras med en justering av skatteskalorna för förmögenhetsskatten. Vad anginge skattepliktsgränsen vore den lika för ensamstående och äkta makar. För två personer vore självfallet det sammanlagda trygghetsbehovet större än för en. Skattepliktsgränsen borde därför sättas högre för äkta makar än för ensamstående, förslagsvis 75 000 kronor. En sådan åtgärd innebure en viss stimulans till ökat sparande. En lösning av de i motionerna behandlade förmögenhetsskattefrågorna medförde ett inte obetydligt inkomstbortfall för staten. Åtgärderna borde därför stå tillbaka för andra skattesänkingsåtgärder, vilka enligt motionärernas uppfattning vore angelägnare, i främsta rummet en mera betydande sänkning av inkomstskatten.

I motionen I: 499 har bl. a. framhållits följande. Utvecklingen under de senaste åren och den starka stegring av fastighetsobjektens nominella värden, som kunde förväntas bli en följd av den nya fastighetstaxeringen, syntes vara av den storleksordningen, att hittills gällande normer för förmögenhetsbeskattningen måste bli föremål för omedelbar översyn. En höjning av det skattefria förmögenhetsavdraget i anpassning till de höjda taxeringsvärdena vore därför ofrånkomlig, för så vitt man ville undvika en omotiverad och stark skärpning av förmögenhetsskatten.

Utskottets yttrande

I proposition nr 175 har Kungl. Maj:t föreslagit, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1956/57 med 110 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 100 procent av grundbeloppet. Vidare har Kungl. Maj:t i samma proposition förelagt riksdagen till antagande förslag angående höjning av räntan å kvarstående skatt och å överskjutande preliminär skatt. Slutligen har Kungl. Maj:t avgivit förslag till beräkning av bevillningarna för budgetåret 1956/57.

Såvitt avser uttagningsprocenten vid den statliga inkomstskatten för fysiska personer har i de i anledning av propositionen nr 175 väckta likalydande motionerna I: 599 (av herr Ewerlöf m. fl.) och II: 791 (av herr Hjalmarson m. fl.) hemställts, att riksdagen, under uttalande av att en statlig budgetpolitik enligt i motionerna angivna riktlinjer bort och bör föras, måtte besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall vad angår senare hälften av budgetåret 1956/57 ingå i preliminär skatt med 90 procent av grundbeloppet. Jämväl i de likalydande motionerna I: 598 (av herr Ohlon m. fl.) och II: 790 (av herr Ohlin m. fl.) har framställts yrkande att uttagningsprocenten vid den statliga inkomstskatten för senare hälften av budgetåret 1956/57 fastställas till lägre belopp än det av Kungl. Maj:t föreslagna eller till 95 procent av grundbeloppet.

De i propositionen nr 175 framlagda beräkningarna av inkomster och utgifter för budgetåret 1956/57 utvisar i förhållande till beräkningarna i statsverkspropositionen på inkomstsidan en nettoökning med ca 136 miljoner kronor och på utgiftssidan en nettoökning med ca 377 miljoner kronor. Därvid har såsom utgift upptagits ett under socialdepartementets huvudtitel äskat anslag om 275 miljoner kronor till fondering för framtida pensionsändamål. Även om statsutgifterna formellt ökar med sistnämnda belopp, rör det sig icke — i varje fall för närvarande — om en verklig ökning av utgifterna i jämförelse med statsverkspropositionens budgetförslag. Departementschefen föreslår nämligen att för ovan angivna ändamål skall disponeras de medel som under budgetåret 1956/57 beräknas inflyta i form av förhöjd bolagskatt, eller 275 miljoner kronor. Detta belopp föreslogs i statsverkspropositionen skola tillföras budgetutjämningsfonden samt insättas på särskilt konto i riksbanken. Förslaget i kompletteringspropositionen innebär likaledes, att det belopp, som skall reserveras för framtida pensionsändamål, skall insättas på särskilt konto i riksbanken, varför det realekonomiskt sett icke blir någon skillnad i förhållande till vad som föreslogs i statsverkspropositionen. Driftbudgeten för budgetåret 1956/57 beräknas i enlighet härmed lämna ett överskott av 707 miljoner kronor mot enligt statsverkspropositionen 948 miljoner kronor. Från angivna överskott skall dragas vissa belopp, som ej skall disponeras för löpande statsutgifter utan reserveras på budgetutjämningsfonden. Detta gäller först och främst ett belopp av 300 miljoner kronor, motsvarande eftersläpningen i utbetalningarna av kommunalskattemedel, som kommer att inflyta vid den preliminära skatteuppbörden under budgetåret 1956/57. Inkomsten under nästa budgetår av den allmänna investeringsavgiften för år 1956 förordas skola undandragas omedelbar disposition och i enlighet härmed föreslås att ett belopp av 75 miljoner kronor särredovisas som avsättning till budgetutjämningsfonden och steriliseras. Till denna fond bör även i enlighet med förslag i propositionen nr 171 avsättas ett beräknat belopp om 111,4 miljoner kronor, motsvarande den utdelning staten beräknas erhålla från LKAB under nästa budgetår. Förslagen om avsättningar till budgetutjämningsfonden har hänvisats till behandling av statsutskottet.

Det i propositionen nr 175 beräknade resultatet för totalbudgeten visar ett överskott å 493 miljoner kronor mot 418 miljoner kronor i statsverkspropositionen. Därvid har hänsyn tagits till att 275 miljoner kronor avses skola fonderas för framtida pensionsändamål samt till att en fondering av arbetsgivarbidrag till sjukförsäkringen om 55 miljoner kronor tills vidare icke representerar någon verklig utgift för staten i realekonomisk mening.

Beräkningen av bevillningarna utvisar i förhållande till statsverkspropositionen en nettoökning med 149,5 miljoner kronor. Därvid har inkomsten av skatt å inkomst och förmögenhet m. m. upptagits med oförändrat 6 000 miljoner kronor vid i propositionen nr 175 föreslagen uttagningsprocent.

Av det anförda framgår att totalbudgeten är överbalanserad med nära 500 miljoner kronor. Vid en bedömning av statens anspråk på lånemarknaden bör emellertid hänsyn tas till att vissa fonderingar å sammanlagt 461 miljo-

ner kronor förutsatts skola bindas genom insättning på särskilt konto i riksbanken. Det antages dock att staten under nästkommande budgetår icke behöver anlita kreditmarknaden för nyupplåning.

Enligt gällande bestämmelser skall procenttalet för den statliga inkomstskattens uttagande vara detsamma under helt kalenderår. Då sagda procenttal för senare hälften av löpande budgetår är 110 tillstyrker utskottet, att samma uttagningsprocent bestämmes för förra hälften av budgetåret 1956/57.

Frågan om storleken av uttagningsprocenten för senare hälften av budgetåret 1956/57 bör ses mot bakgrunden av att en genomgripande ändring av inkomstskatteskalorna tidigare beslutats vid innevarande års riksdag med verkan å uttaget av preliminärskatt fr. o. m. den 1 januari 1957. I den proposition, nr 88, vari förslag till nämnda ändringar framlades, förutsattes att uttagningsprocenten skulle komma att fastställas till 100, varigenom en allmän skattesänkning skulle följa med tyngdpunkten förlagd till de mindre inkomsttagarna. Det inkomstbortfall för staten i form av minskade skatteintäkter som en sådan reform skulle medföra beräknades till ca 375 miljoner kronor för helt budgetår. Eftersom skattesänkningen icke skulle verka under hela budgetåret 1956/57 bleve skattebortfallet under detta budgetår betydligt mindre eller ca 100 miljoner kronor.

I enlighet med vad som sålunda förutsatts föreslås nu i propositionen nr 175, som förut nämnts, att uttagningsprocenten för senare hälften av budgetåret 1956/57 fastställas till 100. I de likalydande motionerna I: 599 och II: 791 återigen hemställs, att procenttalet bestämmes till 90 och i de likalydande motionerna I: 598 och II: 790 yrkas en skatteprocent av 95. Det inkomstbortfall för staten i form av minskade skatteintäkter, som skulle följa vid bifall till de förstnämnda motionerna, har av motionärerna beräknats till ca 350 miljoner kronor för helt budgetår och för budgetåret 1956/57 till ca 100 miljoner kronor. Ett bifall till yrkandet i motionerna I: 598 och II: 790 skulle enligt vad motionärerna angivit medföra ett skattebortfall för budgetåret 1956/57 å ca 55 miljoner kronor och för helt budgetår å ca 170 miljoner kronor.

I den nyssnämnda propositionen, nr 88, framhöll föredragande departementschefen, att han ansåge en skattesänkning så angelägen att han framlade förslag härom, oaktat de konjunkturpolitiska bedömningarna närmast talade emot en allmän skattesänkning i dagens läge. Utrymmet för en dylik sänkning vore emellertid ur både samhällsekonomiska och statsfinansiella synpunkter begränsat. Redan en skattereduktion av den planerade omfattningen hade i finansplanen till årets statsverksproposition bedömts komma att medföra risker för en mindre önskvärd påfrestning med avseende å den samhällsekonomiska balansen och denna uppfattning hade inte fått mindre underlag genom den senaste tidens utveckling inom och utom landet. Under förutsättning av en restriktiv allmän finans- och kreditpolitik borde det dock, jämsides med en standardförbättring för folkpensionärerna, vara möjligt att genomföra en måttlig skattesänkning. Väsentligt vore, att skatte-

sänkningen inte bleve av sådan storlek att den komme att accentuera en bristande balans i samhällsekonomin och därigenom försämra förutsättningarna för en fortsatt konstruktiv reformpolitik. Det syntes inte osannolikt att redan under budgetåret 1957/58 utrymme kunde beredas för ytterligare reformer, varvid särskilt två kostnadskrävande frågor trädde i förgrunden, nämligen ökad hjälp till barnfamiljerna och en kommunal ortsavdragsreform.

Förslagen i propositionen nr 88 ävensom yrkandena i vissa i anledning av propositionen väckta motioner om större skattesänkning än vad departementschefen förordat behandlades av utskottet i dess betänkande nr 40. Därvid tog utskottet även ställning till frågan hur stor allmän skattesänkning, som i nuvarande läge kunde vidtagas. Utskottet framhöll i nämnda betänkande att en sänkning av den direkta statliga beskattningen framstode såsom synnerligen önskvärd, framför allt med hänsyn till den skärpning av beskattningen, som de fortgående förändringarna i penningvärdet medfört och som särskilt drabbat de mindre inkomsttagarna. En fullständig utjämning av dessa skärpningar skulle emellertid medföra så stort inkomstbortfall för staten att detta icke nu kunde komma i fråga. Vidare erinrade utskottet om att riksräkenskapsverket i sin i mars 1956 framlagda långtidsprognos räknade med en kassamässig stagnation av statsinkomsterna under budgetåret 1957/58. Särskilt med hänsyn till att flera andra angelägna och kostnadskrävande reformer påkallade sin lösning inom den närmaste tiden, ansåg utskottet skattesänkningen böra hållas inom en begränsad ram, i hudsak av den i propositionen angivna storleksordningen.

Sedan de återgivna uttalandena gjordes har det ekonomiska läget icke undergått sådana förändringar, som kan ge utskottet anledning att frångå sin i betänkandet nr 40 tillkännagivna uppfattning rörande riskerna för en rubbning av den samhällsekonomiska balansen genom en alltför kraftig skattesänkning. Det bör även anmärkas att de bedömningar av budgetläget, som redovisats i propositionen nr 175, icke givit nämnvärt avvikande resultat gentemot beräkningarna i statsverkspropositionen.

Utskottet får vidare erinra om att vid bedömandet av möjligheterna för en ytterligare skattesänkning hänsyn måste tas ej endast till det för instundande budgetår beräknade budgetutfallet utan även till utsikterna i budgethänseende för tiden därefter. Detta är nödvändigt redan av det förhållandet att den uttagningsprocent, som fastställes för senare hälften av budgetåret 1956/57, författningsenligt skall iakttagas jämväl under första hälften av budgetåret 1957/58 och således få verkan även på budgetåret 1957/58. Det bör även tilläggas att av skäl, som det icke torde vara erforderligt att här närmare gå in på, en skattesänkning bör genomföras endast under förutsättning att den från början bedömes kunna bli bestående under längre tid än ett eller annat år.

I fråga om utvecklingen av statens inkomster och utgifter under de budgetår som följer närmast efter budgetåret 1956/57, har i kompletteringspropositionen gjorts vissa antaganden. Bl. a. har där lämnats en redogörelse

för en av riksräkenskapsverket verkställd kalkyl avseende utvecklingen av statsinkomsterna till och med budgetåret 1958/59. Av denna framgår att — under de för kalkylen gällande förutsättningarna — en stagnation av budgetens kassamässiga inkomster är att förvänta under budgetåret 1957/58; delvis beroende på vissa förskjutningar i det kassamässiga utfallet av inkomstskatttiteln. Dessa förskjutningar beräknas å andra sidan under budgetåret 1958/59 få till effekt en kraftig stegring av de kassamässiga inkomsterna.

Beträffande utvecklingen av statsutgifterna framhålls i propositionen, att redan de anslagsstegringar för budgetåret 1957/58, som siffermässigt kunnat preciseras vid den i finansplanen omnämnda automatikutredningen, vilken nu slutförts, uppginge till 200 miljoner kronor. Det borde därvid uppmärksammas, att betydande delar av statsverksamheten — bl. a. försvaret, vägväsendet och kapitalbudgeten — av olika skäl uteslutits vid automatikberäkningen. I fråga om försvarshuvudtiteln kunde förutses icke obetydliga utgiftsstegringar. Enligt förslag i propositionen nr 165 angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område skulle vidare staten ställa 100 miljoner kronor till förfogande som finansiell grund för en blivande skörde-skaderegleringsfond. Detta medförde en belastning av statskassan under budgetåret 1957/58. Vidare borde beaktas, att automatikutredningen utifrån sina förutsättningar räknat med en konstant lönenivå för de statsanställda, vilket på längre sikt vore ett orealistiskt antagande. Varje procents ökning av de statsanställdas löneförmåner innebure en kostnadsstegring per år för staten av omkring 45 miljoner kronor. Till de sålunda redovisade kostnadsstegringarna komme de kostnader, som kunde föranledas av de angelägna reformerna på familjepolitikens och den kommunala beskattningens områden. Det vore dock för tidigt att innan pågående utredningar av dessa frågor avslutats söka ange kostnaderna för dessa reformer, men det vore uppenbart att de komme att uppgå till betydande belopp om den genom reformerna avsedda effekten skulle nås.

Mot bakgrunden av vad sålunda anförts kan utskottet för sin del inte finna, att det budgetmässiga utfallet under de närmaste budgetåren kan förväntas bli sådant att utrymme beredes såväl för en skattesänkning, större än den som förutsatts vid den beslutade ändringen av skatteskalorna, som för genomförande av en kommunal ortsavdragsreform och ökad hjälp till barnfamiljerna. Enligt utskottets mening är de sistnämnda reformerna av en sådan angelägenhetsgrad att de bör ges företräde framför en ytterligare allmän skattesänkning av den karaktär motionärerna åsyftat.

Med det anförda får utskottet med avstyrkande av de inbördes likalydande motionerna I: 598 och II: 790 samt I: 599 och II: 791 förorda att uttagningsprocenten för senare hälften av budgetåret 1956/57 fastställas till 100.

Utskottet övergår härefter till att behandla de i propositionen nr 175 framlagda förslagen om höjning av räntan å kvarstående skatt och å överskjutande preliminär skatt. Med hänsyn till den år 1955 inträdda förändringen

i ränteläget och önskvärldheten av att den tidigare rådande relationen mellan nyssnämnda räntesatser och den allmänna räntenivån bibehålles, finner utskottet en höjning av räntesatserna påkallad. Då de föreslagna procenttalen synes vara väl avvägda, tillstyrker utskottet propositionen i denna del.

I anslutning till det i propositionen framlagda förslaget om höjning av räntan å överskjutande preliminär skatt har motionärerna i de likalydande motionerna I: 599 och II: 791 hemställt om sådan ändring av 69 § 1 mom. uppbördsförordningen, att skattskyldig, som låter den överskjutande skatten innestå till den 15 juni året efter det debitering av slutlig skatt skett, skall erhålla ränta med 3,5 procent å det innestående beloppet, avrundat till närmast lägre hundratal kronor. Motionärerna förutsätter därvid, att skattebeloppet jämte räntan anges i kronor å debetsedeln för slutlig skatt. Syftet med den föreslagna ordningen vore att minska statens lånebehov under andra halvåret, vilket lånebehov delvis betingades av de utbetalningar av överskjutande skatt, som skedde i slutet av ett kalenderår. Den ränteersättning som föreslagits i motionerna motsvarar i det närmaste en ränta av 7 procent för helt år räknat.

Enligt utskottets mening är det angeläget att man tillvaratar befintliga möjligheter att minska statens säsongmässigt återkommande lånebehov under de sista månaderna av ett kalenderår. Den i förevarande motioner föreslagna åtgärden torde i och för sig vara ägnad att leda till en viss sådan minskning. Utskottet finner det emellertid tveksamt om de relativt sett höga räntekostnaderna och de administrativa olägenheter, som uppenbarligen skulle följa med en sådan åtgärd, uppväger värdet för staten av att få anstånd med viss del av ifrågavarande utbetalningar. Det synes jämväl tveksamt om ens med den föreslagna förmånliga ränteersättningen någon nämnvärd effekt skulle nås. Ur principiell synpunkt kan det vidare väcka betänkligheter att staten under en viss del av året genom tillämpande av en onormalt hög räntefot för inlåning drar till sig medel, som eljest i viss utsträckning skulle ha sparats i de ordinära kreditinstituten. Utskottet förutsätter emellertid att Kungl. Maj:t ägnar frågan uppmärksamhet vid strävandena att jämnare fördela statens lånebehov under året.

I enlighet med det anförda finner utskottet motionerna I: 599 och II: 791 i förevarande del icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet har vidare i detta sammanhang att ta ställning till de vid riksdagens början väckta inbördes likalydande motionerna I: 293 (av herr Ohlon m. fl.) och II: 224 (av herr Ohlin m. fl.) samt I: 441 (av herr Ewerlöf m. fl.) och II: 575 (av herr Hjalmarson m. fl.), såvitt motionerna avser frågan om sänkning av bolagsskatten. Härutinnan får utskottet anföra följande.

Den höjning av den statliga inkomstskatten för aktiebolag och ekonomiska föreningar, som våren 1955 beslöts av riksdagen, betingades av konjunkturpolitiska skäl. I det då rådande ekonomiska läget befanns nämligen — för att den samhällsekonomiska balansen icke skulle rubbas — behov före-

ligga av en ytterligare dämpning av expansionstendenserna i näringslivet.

I propositionen nr 175 har lämnats en statsverkspropositionen kompletterande redogörelse för det ekonomiska läget och den ekonomiska politiken. Utskottet har tidigare haft anledning att närmare redogöra för det väsentliga innehållet i denna redogörelse, nämligen i sitt betänkande nr 42 i anledning av väckta motioner om avskaffande av investeringsavgifterna för år 1956, till vilket betänkande utskottet tillåter sig att hänvisa. Sammanfattningsvis vill utskottet här endast erinra om att departementschefen ansett att den grundsyn på den ekonomiska politikens allmänna inriktning som angivits i statsverkspropositionen alltjämt vore bärande. Tendensen från föregående år till en långsammare ökning av investeringarna syntes icke längre bestå. Under rådande förhållanden måste den ekonomiska politiken ges möjligheter till betydande flexibilitet, så att den uppnådda balansen icke äventyrades. För närvarande kunde någon uppmjukning av den nuvarande restriktiva ekonomiska politiken icke komma i fråga.

Av det i propositionen nr 175 redovisade materialet framgår, att en ändring i den hittills förda ekonomiska politiken icke bör vidtagas. Även enligt utskottets mening föreligger alltjämt betydande risker för att den uppnådda balansen på det samhällsekonomiska området kan gå förlorad. Icke minst inom den privata investeringssektorn synes aktiviteten alltjämt vara så hög, att en ytterligare expansion på investeringsområdet kan få allvarliga återverkningar på den samhällsekonomiska balansen. Då en sänkning av bolagsskatten i hög grad skulle öka i synnerhet de självfinansierande företagens benägenhet och möjligheter att verkställa ytterligare investeringar, skulle en sådan åtgärd bidra till att skärpa den inflationistiska spänning, som alltjämt synes råda, och svårigheterna att hålla expansionstendenserna på investeringsområdet inom ramen för befintliga resurser skulle bli mycket stora. Utskottet kan med hänsyn härtill icke förorda att bolagsskatten nu sänkes utan avstyrker motionerna I: 293 och II: 224 samt I: 441 och II: 575 i denna del.

Utskottet upptar härefter till behandling de föreliggande motionsyrkandena rörande arvs- och kvarlåtenskapsskatten samt förmögenhetsbeskattningen. I de likalydande motionerna I: 290 (av herr Ewerlöf m. fl.) och II: 238 (av herr Hjalmarson m. fl.) samt de likalydande motionerna I: 293 (av herr Ohlon m. fl.) och II: 224 (av herr Ohlin m. fl.) yrkas att kvarlåtenskapsskatten skall avskaffas; i de båda sistnämnda motionerna yrkas därjämte skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning rörande en moderat höjning av arvslottsbeskattningen. Vidare hemställs i de likalydande motionerna I: 304 (av herr Gustaf Elofsson m. fl.) och II: 220 (av herr Hansson i Skegrie m. fl.), att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag angående avskaffande av kvarlåtenskapsskatten och eventuellt, om så bedöms nödvändigt som kompensation härför, en skärpning av arvsskatten på större förmögenheter. Ett skrivelseyrkande föreligger även i motionen I: 499 (av herrar Werner och Lodenius). Skrivelse-

sen bör enligt motionärernas mening gå ut på en anhållan om skyndsamt utredning av frågan om höjning av de skattefria bottenbeloppen vid förmögenhets- och arvsbeskattningen, så att förslag i ämnet kan föreläggas 1957 års riksdag. I fråga om förmögenhetsbeskattningen har utskottet även att beakta yrkandet i de likalydande motionerna I: 290 och II: 238 om omedelbar författningsändring av innebörd att skattepliktsgränsen för äkta makar höjs till 75 000 kronor.

Utskottet får med anledning av nu nämnda motionsyrkanden erinra om att chefen för finansdepartementet med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 april 1956 tillkallat särskilda sakkunniga med uppdrag att verkställa utredning rörande reformer i avseende å dödsbobsbeskattningen. I direktiven för de sakkunniga uttalas bl. a. att vissa olägenheter vidlådde kvarlåtenskapsskatten i dess nuvarande form. Dessa sammanhänge bl. a. med att denna skatt träffade förmögenheter även av relativt sett mindre storleksordning. Det framhålles vidare i direktiven att de skattefria beloppen vid arvslottsbeskattningen, vilka varit oförändrade sedan år 1942, framstode såsom för låga. Det borde sålunda i första hand övervägas att höja de skattefria bottenbeloppen både vid arvsskatten och kvarlåtenskapsskatten, beträffande den senare till sådan nivå att, som ursprungligen avsetts, endast de större förmögenheterna träffades av kvarlåtenskapsskatten. Härav skulle även föräntas förändringar i skatteskalorna. Med hänsyn till det sammanhang, som föreläge mellan kvarlåtenskapsskatten och den årliga förmögenhetsskatten, kunde behöva prövas, om också skattepliktsgränsen och skalan för förmögenhetsskatten borde jämkas. Med hänsyn till de olägenheter av olika slag som kunde vara förenade med kvarlåtenskapsskatten, borde utredningen emellertid vara oförhindrad att pröva om det alltjämt funnes behov av två särskilda former för dödsbobsbeskattning. Vid en sådan prövning finge då också övervägas vilka skattefria bottenbelopp som borde ifrågakomma.

Av det anförda framgår att frågan om höjning av de skattefria bottenbeloppen vid arvsbeskattningen är föremål för utredning liksom i viss mån frågan i övrigt om den framtida utformningen av denna beskattning. Därvid torde även komma att prövas om skattepliktsgränsen och skalan för förmögenhetsskatten bör jämkas. Innan resultatet av denna utredning föreligger bör det enligt utskottets mening inte komma i fråga att vidta ändringar i arvsbeskattningens nuvarande uppbyggnad och ej heller att införa en högre skattepliktsgräns för äkta makar vid förmögenhetsbeskattningen än den nu gällande. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandena om avskaffande av kvarlåtenskapsskatten och om ändring av skattepliktsgränsen vid förmögenhetsbeskattningen. Vad angår de föreliggande yrkandena om utredning i olika hänseenden på arvs- och förmögenhetsbeskattningens områden får dessa yrkanden anses ha blivit i huvudsak tillgodosedda genom tillsättandet av nyssnämnda utredning. Utskottet finner därför de inbördes likalydande motionerna I: 290 och II: 238, I: 293 och II: 224 samt I: 304 och II: 220 ävensom motionen I: 499 i nu berörda delar icke böra föräntas nå-

gon riksdagens åtgärd. Inkomsten å titeln arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt beräknar utskottet i överensstämmelse med den i propositionen nr 175 gjorda beräkningen.

Utskottet har i detta sammanhang även att behandla det i de likalydande motionerna I: 290 och II: 238 framställda yrkandet om införande av rätt till avdrag för förmögenhetsskatt vid taxering till statlig inkomstskatt. I anslutning till detta yrkande föreslår motionärerna, att i gengäld förmögenhetsskatten skärpes i vissa lägen. Utskottet vill framhålla, att ett bifall till det föreliggande motionsyrkandet skulle stå i strid med riksdagens beslut år 1947, varigenom förmögenhetsskatten i princip frigjordes från inkomstbeskattningen. Ett av skälen härtill var, att man därigenom ansåge sig kunna åstadkomma en bättre avvägning av inkomst- och förmögenhetsbeskattningen var för sig. Härtill kom att man ernådde ett enklare deklarations- och taxeringsförfarande ävensom en förbättrad överblick över förmögenhetsskattens avkastning. Då den direkta statsskatten beräknas i förhållande till såväl inkomst som förmögenhet, är det inte i överensstämmelse med skattelagstiftningens principer att vid skattens utmätande medge avdrag för någon del av samma skatt. Utskottet avstyrker med det anförda motionerna I: 290 och II: 238 även i förevarande del. I enlighet med vad här och tidigare anförts och då utskottet icke funnit anledning till erinran mot de föreliggande beräkningarna av inkomsterna å titeln Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. bör dessa upptagas på sätt föreslås i propositionen nr 175.

Mot de i nämnda proposition gjorda inkomstberäkningarna i de delar desamma av utskottet ej särskilt berörts har utskottet ingen erinran.

Utskottets hemställan

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte — i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 175 framlagda förslag angående skatteprocenten samt med avslag å de likalydande motionerna I: 598 av herr Ohlon m. fl. och II: 790 av herr Ohlin m. fl. samt de likalydande motionerna I: 599 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 791 av herr Hjalmarson m. fl., såvitt motionerna avser skatteprocenten — besluta att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1956/57 med 110 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 100 procent av grundbeloppet;

B) att riksdagen måtte med avslag å de likalydande motionerna I: 599 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 791 av herr

Hjalmarson m. fl., såvitt motionerna avser ändring av 69 § 1 mom. uppbördsförordningen, antaga det vid propositionen nr 175 fogade förslaget till förordning om ändrad lydelse av 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272);

C) 1) att de likalydande motionerna I: 293 av herr Ohlson m. fl. och II: 224 av herr Ohlin m. fl., såvitt motionerna avser ändring av 10 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt och av förordningen med bestämmelser om beräkning av den preliminära skatten vissa år för aktiebolag m. fl., icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd,

2) att de likalydande motionerna I: 441 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 575 av herr Hjalmarson m. fl., i vad motionerna behandlas i detta betänkande, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

D) 1) att de likalydande motionerna I: 290 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 238 av herr Hjalmarson m. fl., såvitt motionerna avser avskaffande av kvarlåtenskapsskatten, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd,

2) att de likalydande motionerna I: 293 av herr Ohlson m. fl. och II: 224 av herr Ohlin m. fl., såvitt motionerna avser avskaffande av kvarlåtenskapsskatten och utredning om höjning av arvslotsbeskattningen, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd,

3) att de likalydande motionerna I: 304 av herr Gustaf Elofsson m. fl. och II: 220 av herr Hansson i Skegrie m. fl. icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd,

4) att motionen I: 499 av herrar Werner och Lodenius, såvitt motionen avser skattepliktsgränsen för kvarlåtenskapsskatten, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

E) 1) att de likalydande motionerna I: 290 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 238 av herr Hjalmarson m. fl., såvitt motionerna avser ändring av 4 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt samt 10 § och 11 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd,

2) att motionen I: 499 av herrar Werner och Lodenius, såvitt motionen avser höjning av skattepliktsgränsen vid förmögenhetsbeskattningen, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

F) att motionen I: 499 av herrar Werner och Lodenius, i vad motionen ej behandlas under D 4) och E 2), icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

G) att bevillningarna för budgetåret 1956/57 måtte, med avslag å de likalydande motionerna I: 599 av herr Ewerlöf

m. fl. och II: 791 av herr Hjalmarson m. fl., såvitt motionerna avser beräkning av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1956/57, beräknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	6 000 000 000	
Kupongskatt	6 500 000	
Utskiftningsskatt och ersättningskatt.....	1 000 000	
Fondskatt	17 000 000	
Skogsvårdsavgifter	8 000 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	750 000	
Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt	70 000 000	
Lotterivinstskatt	53 000 000	
Omsättnings- och expediti- stämplar m. m.....	80 000 000	6 236 250 000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	315 000 000	
Bensinskatt.....	640 000 000	
Särskild investeringsavgift för motorfordon.....	75 000 000	1 030 000 000
Tullar och acciser:		
Tullmedel	570 000 000	
Varuskatt	210 000 000	
Införelavgift och accis å fet- varor m. m.....	49 000 000	
Skatt å kaffe	19 000 000	
Tobaksskatt	690 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag	12 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag	30 000 000	
Omsättnings- och utskänknings- skatt å spritdrycker.....	1 050 000 000	
Omsättnings- och utskänknings- skatt å vin.....	55 000 000	
Maltdrycksskatt.....	110 000 000	
Skatt å läskedrycker	48 000 000	

	Kronor	Kronor
Statlig nöjesskatt	59 000 000	
Skatt å elektrisk kraft	45 000 000	2 947 000 000
Postverket (överskott)		10 000 000

Stockholm den 18 maj 1956

På bevillningsutskottets vägnar:

FILIP KRISTENSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Spetz, Franzon*, Snygg, Söderquist, Velandar, Niklasson, Thun, Oscar Carlsson* och Bengtson; samt

från andra kammaren: herrar Kristensson i Osby, Sundström, Nilsson i Svalöv, Brandt*, Allard*, Kärrlander, Strandh, Henriksson, Anderson i Sundsvall* och Larsson i Luttra.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer:

I) av herrar *Velandar* och *Nilsson* i Svalöv, vilka anförd:

A. Uttagningsprocenten.

I de likalydande motionerna I: 599 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 791 av herr Hjalmarsen m. fl. har hemställts, att riksdagen — under uttalande av att en statlig budgetpolitik enligt i motionerna angivna riktlinjer bort och bör föras samt att en skattesänkning i enlighet med vad som yrkats i reservation I) till bevillningsutskottets betänkande nr 40 år 1956 bort genomföras — måtte besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1956/57 med 110 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 90 procent av grundbeloppet.

I motionerna understrykes starkt behovet av en längre gående skattesänkning än den som föreslagits i proposition nr 175. Såsom inkomstfördelningen utvecklats i vårt land, vore det nödvändigt att därvid koncentrera lättnaderna i den statliga beskattningen till mellanskikten. Skalans konstruktion för inkomstskikten över och under mellanskikten finge ske i anslutning därtill. För beslut nästa år borde en kommunal skattereform planeras, gående ut på en höjning av de kommunala ortsavdragen. Alla utvägar borde under-

sökas, genom vilka staten kunde göra det möjligt och angeläget för kommunerna att sänka sitt utgiftsläge. Det genom en ortsavdragsreform förorsakade inkomstbortfallet för kommunerna borde under en på förhand bestämd övergångstid i skälig omfattning kompenseras av staten. Skattesänkingsåtgärder till barnfamiljernas fromma hade hög angelägenhetsgrad och vore betingade av rättvisehänsyn. Vid 1958 års riksdag borde det måhända vara möjligt att vidtaga definitiva åtgärder för beredande av speciella skattelättnader åt barnfamiljerna. Problemet om avdragsrätt vid beskattningen för studiekostnader och andra utbildningskostnader borde lösas. En ordentlig skattesänkning beträffande de allt vanligare arbetsinkomsterna vore både på kort och på lång sikt ett av de verksamma medlen att underbygga lugna avtalsrörelser. Arbetsmarknadens parter räknade i stigande omfattning med den efter skatt behållna inkomsten respektive den behållna inkomstökningen.

Uppgiften i nuläget vore enligt motionärerna att minska statens utgifter allteftersom statens inkomster genom skattesänkningar reducerades samt att icke taga större del av den automatiska inkomstökningen i anspråk för utgifter än att utrymmet för skattesänkning förbleve samhällsekonomiskt oförändrat. En sålunda grundad allmän skattesänkning måste bidra till att sänka de sammanlagda löpande utgifterna i samhället. Detta bleve framför allt fallet, därest skattesänkningen samhällsekonomiskt förbereddes och fullföljdes genom konkreta åtgärder, som gäve medborgarna »ett rikt register» av ur deras synpunkter lönande sparmöjligheter att välja mellan.

I motionerna lämnas en sammanfattande redovisning för de förslag till utgiftsändringar, som framförts av högerpartiet under innevarande riksdags-session. Av denna framgår, att förslag väckts om utgiftsökningar på tillhoppa 77 milj. kr. och utgiftsminskningar på sammanlagt 245 milj. kr., varav 207 milj. kr. på driftbudgeten och 38 milj. kr. på kapitalbudgeten. Nettominskningen av utgifterna skulle sålunda uppgå till 168 milj. kr. Härav utgör 43 milj. kr. besparingar, som har sin grund i att å respektive anslag finnes reservationer, som onödiggör anvisande av nya anslag för budgetåret 1956/57. Men även bortsett från sistnämnda belopp återstår ett belopp av 125 milj. kr. i utgiftsminskningar, vilket exakt motsvarar det skattebortfall, som ett antagande av de av högerpartiet förordade skatteskalorna skulle ha lett till för budgetåret 1956/57, utöver det, som beräknas inträda vid bifall till propositionen nr 175.

Med utgångspunkt från de i propositionen lämnade uppgifterna rörande den beräknade inkomst- och utgiftsutvecklingen från budgetåret 1956/57 till budgetåret 1957/58 göres i motionerna en analys av verkningarna av de nyss berörda förslagen om utgiftsändringar med avseende å sistnämnda budgetår. Analysen visar att en sänkning av statsskatten, som för helt år medför ett inkomstbortfall av 825 milj. kr., vore möjlig att genomföra, att en omvandling av folkpensionen till en allmän medborgerlig grundpension kunde påbörjas i planerad takt och vid planerat datum — den 1 januari 1958 — att ett belopp av 135 milj. kr. skulle stå till förfogande för ytterligare skattesänkningar

eller för nya utgifter samt att det obundna budgetöverskottet det oaktat skulle kvarstå till sin storlek oförändrat.

För vår del finner vi det obestriddigt, att motionärerna anfört övertygande skäl för att — med den budgetpolitik varpå motionärerna grundat sina beräkningar — en skattesänkning, motsvarande för helt år ca 825 milj. kr. och för budgetåret 1956/57 ca 225 milj. kr., vore möjlig att genomföra utan att detta behövde föranleda betänkligheter eller risker ur vare sig statsfinansiell eller samhällsekonomisk synpunkt. En skattesänkning av denna storlek — särskilt om den kombinerades med sparstimulerande åtgärder — skulle i stället vara ägnad att motverka rådande inflationstendenser. Det måste därför allvarligt beklagas, att riksdagen avvisat det förslag till nya skatteskalor, som motionärerna i sina kalkyler utgått från.

I det uppkomna läget anser vi oss emellertid i likhet med motionärerna böra söka medverka till att skatteuttaget på grundval av de av riksdagen antagna skatteskalorna icke blir större än som från de anförda utgångspunkterna är nödigt. Vi förordar därför bifall till motionärernas förslag, att uttagningsprocenten, vad angår senare hälften av budgetåret 1956/57, skall fastställas till 90. Det inkomstbortfall, som skulle uppkomma härigenom — utöver det som föranledes av propositionens förslag — kan uppskattas till för helt år ca 350 milj. kr. och för budgetåret 1956/57 ca 100 milj. kr.

B. Ränta å överskjutande skatt.

I de likalydande motionerna I: 599 och II: 791 har hemställts om sådan ändring av 69 § 1 mom. uppbördsförrordningen, att skattskyldig, som låter den överskjutande skatten inestå till den 15 juni året efter det, debiteringen av slutlig skatt skett, skall erhålla ränta med 3,5 procent å det inestående beloppet, avrundat till närmast lägre 100-tal kronor. Motionärerna förutsätter därvid, att räntebeloppet anges i kronor å debetsedeln för slutlig skatt. Syftet med den föreslagna ordningen vore att minska statens lånebehov under andra kalenderhalvåret, vilket lånebehov delvis betingades av de utbetalningar av överskjutande skatt, som skedde i slutet av kalenderåret. Den föreslagna ränteersättningen motsvarar en ränta av cirka 7 procent för helt år räknat.

Enligt vår mening är det angeläget att möjligheterna att minska statens regelbundet återkommande lånebehov under de sista månaderna av kalenderåret tillvaratages. Den i motionerna föreslagna åtgärden torde i och för sig vara ägnad att leda till en viss sådan minskning. I den mån detta blir fallet, är fördelen därav så betydande, att den enligt vår mening mer än uppväger den icke alltför stora ränteutgift, som genom anordningen i fråga kan åsamkas staten. Den premie å 2 1/2 å 3 procent, som tillkommer dem, som begagnar sig av den sålunda avsedda möjligheten, synes till sin storlek vara väl avvägd. Förslaget står också i god överensstämmelse med det premierande av sparandet, som på grund av 1955 års riksdagsbeslut tillämpas åren 1955 och 1956.

Vi tillstyrker alltså motionärernas förslag i nu förevarande hänseende.

C. De juridiska personernas beskattning.

I de likalydande motionerna I: 293 av herr Ohlon m. fl. och II: 224 av herr Ohlin m. fl. samt de likalydande motionerna I: 441 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 575 av herr Hjalmarson m. fl. föreslås sänkning av statskatten för aktiebolag och ekonomiska föreningar till den nivå, som gällde före 1955 års riksdagsbeslut om höjning av denna skatt. Dessa förslag synes oss starkt motiverade. Den år 1955 genomförda höjningen av ifrågakommande skattesatser är icke ägnad att motverka inflationstendenserna. Konsekvenserna därav torde snarare bli att »kostnadsmedvetandet» hos de skattskyldiga, som drabbas av skattehöjningen, avtrubbas, i och med att en mindre del av den vinst, som uppstår inom ett företag, kvarstannar hos företaget eller kommer aktie- eller andelsägarna tillgodo. Det torde vidare kunna förutsättas, att företagen, med hänsyn till att skatteskärpningen angivits vara av provisorisk natur, söker genomföra investeringar, som eljest skulle uppskjutas, för att på så sätt erhålla en på längre sikt lägre total skatt. I sådant fall blir verkningarna rakt motsatta dem som åsyftats med skatteskärpningen.

Vi förordar alltså bifall till det i motionerna upptagna förslaget.

D. Kvarlåtenskapsskatten.

I de likalydande motionerna I: 290 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 238 av herr Hjalmarson m. fl. yrkas, att kvarlåtenskapsskatten skall avskaffas fr. o. m. ingången av år 1957. Med anledning härav vill vi erinra om att chefen för finansdepartementet med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 april 1956 tillkallat särskilda sakkunniga med uppdrag att verkställa utredning rörande reformer i avseende å dödsbopeskattningen. De sakkunniga skulle bl. a. vara oförhindrade att pröva, om det alltjämt finnes behov av två särskilda former för denna beskattning. Enligt den av högern städse hävdade uppfattningen är skälen för ett avskaffande av kvarlåtenskapsskatten så starka, att beslut härom bort av riksdagen fattas utan någon som helst ny utredning. Den statsfinansiella betydelsen av kvarlåtenskapsskatten är också ringa, och synes såväl på grund därav som på grund av den årliga förmögenhetsskattens tyngd någon kompensation för dess bortfallande icke böra ifrågakomma. Trots denna vår inställning är vi beredda att avvakta resultatet av den igångsatta utredningen i förhoppning om att densamma skall fullföljas i snabbast möjliga takt och att enighet om kvarlåtenskapsskattens avskaffande till slut skall vinnas. De åberopade motionerna i nu berörda delar torde sålunda icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

E. Förmögenhetsskatten.

I de likalydande motionerna I: 290 och II: 238 har jämväl framställts yrkanden dels om en höjning av skattepliktsgränsen vid förmögenhetsbeskattningen för äkta makar från 50 000 till 75 000 kronor dels ock om avdragsrätt vid taxeringen till statlig inkomstskatt för erlagd förmögenhetsskatt.

Ändringen avses skola träda i kraft fr. o. m. ingången av år 1958. Vi delar den uppfattning, som kommit till uttryck i motionerna i nu berört hänseende. Det framstår såsom i och för sig naturligt och följdriktigt, att skattepliktsgränsen sättes dubbelt så högt för äkta makar som för ensamstående. En höjning till 75 000 kronor innebär därför endast en etapp eller ett steg på vägen mot detta mål. Vad angår avdragsrätten vid taxering till statlig inkomstskatt för erlagd förmögenhetsskatt ligger denna helt i linje med principerna för vår beskattning. Ett tillämpande av skatteförmågeprincipen vid bestämmande av det belopp, för vilket statlig inkomstskatt skall utgå, leder sålunda till att den del av den skattskyldiges inkomst, som åtgår till gäldande av förmögenhetsskatten, bör avräknas. Till denna del äger nämligen inkomsten icke någon som helst skattekraft.

Vi tillstyrker alltså bifall till de ifrågakvarande motionerna i här avsedda delar.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställer vi,

A) att riksdagen måtte — i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen nr 175 framlagda förslag angående skatteprocenten och med bifall till de likalydande motionerna I: 599 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 791 av herr Hjalmarson m. fl. samt med avslag å de likalydande motionerna I: 598 av herr Ohlon m. fl. och II: 790 av herr Ohlin m. fl., såvitt motionerna avser skatteprocenten — under uttalande att en statlig budgetpolitik enligt i förstnämnda motioner angivna riktlinjer bort och bör föras samt att en skattesänkning i enlighet med vad som yrkats i reservation I) till bevillningsutskottets betänkande nr 40 år 1956 bort genomföras, besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1956/57 med 110 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 90 procent av grundbeloppet;

B) att riksdagen måtte med bifall till de likalydande motionerna I: 599 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 791 av herr Hjalmarson m. fl., såvitt motionerna avser ändring av 69 § 1 mom. uppbördsförordningen, antaga det vid propositionen nr 175 fogade förslaget till förordning om ändrad lydelse av 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen av den 5 juni 1953 (nr 272) med följande ändringar, nämligen *dels* att till 69 § 1 mom. fogas ett nytt stycke av den lydelse som framgår av motionerna, och *dels* att ikraftträdandebestämmelserna skall ha följande lydelse:

Denna förordning träder vad angår 69 § 1 mom. tredje stycket i kraft dagen efter den då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit

från trycket i Svensk författningssamling och skall tillämpas med avseende å överskjutande skatt enligt debetsedel å slutlig skatt enligt 1956 års taxering. I övriga delar träder förordningen i kraft den 1 januari 1957, dock att den i dessa delar icke skall äga tillämpning å skatt enligt 1956 års taxering.

C) att riksdagen måtte i anledning av de likalydande motionerna I: 293 av herr Ohlon m. fl. och II: 224 av herr Ohlin m. fl. samt de likalydande motionerna I: 441 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 575 av herr Hjalmarson m. fl., såvitt motionerna avser ändring av 10 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt och av förordningen med bestämmelser om beräkning av den preliminära skatten vissa år för aktiebolag m. fl., *dels* antaga det vid motionerna I: 441 och II: 575 fogade förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt och *dels* antaga följande

Förslag

till

förordning om upphävande av förordningen den 3 juni 1955 (nr 301) med bestämmelser om beräkning av den preliminära skatten vissa år för aktiebolag m. fl.

Härigenom förordnas, att förordningen den 3 juni 1955 med bestämmelser om beräkning av den preliminära skatten vissa år för aktiebolag m. fl. skall upphöra att gälla med utgången av juni månad 1956.

D) 1) att de — — — (= utskottet s. 56 rad 16 uppifrån—rad 16 nedifrån) — — — riksdagens åtgärd;

E) att riksdagen måtte med bifall till de likalydande motionerna I: 290 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 238 av herr Hjalmarson m. fl., såvitt motionerna avser avdragsrätt vid taxeringen till statlig inkomstskatt för erlagd förmögenhetsskatt samt höjning av skattepliktsgränsen för äkta markar vid taxering till statlig förmögenhetsskatt, antaga vid motionerna fogade förslag *dels* till förordning om ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt och *dels* till förordning om ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 577) om statlig förmögenhetsskatt;

F) att motionen — — — (= utskottet s. 56 rad 5—rad 3 nedifrån) — — — riksdagens åtgärd;

G) att bevillningarna för budgetåret 1956/57 måtte, i anledning av de likalydande motionerna I: 599 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 791 av herr Hjalmarson m. fl., såvitt motionerna avser beräkning av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1956/57 beräknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	5 525 000 000	
Kupongskatt	6 500 000	
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	1 000 000	
Fondskatt	17 000 000	
Skogsvårdsavgifter	8 000 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	750 000	
Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskaps-skatt	70 000 000	
Lotterivinstskatt	53 000 000	
Omsättnings- och expeditiönsstämplat m. m. ..	80 000 000	5 761 250 000
Automobilskattmedel:		
Fordonsskatt	296 000 000	
Bensinskatt	640 000 000	936 000 000
Tullar och acciser — — — (= utskottet s. 57 rad 17 nedifrån—s. 58 rad 3 uppifrån)		10 000 000

II) av herrar *Kristensson* i Osby, *Spetz*, *Söderquist*, *Strandh* och *Anderson* i Sundsvall, vilka

dels under hänvisning till innehållet i de likalydande motionerna I: 598 av herr Ohlon m. fl. och II: 790 av herr Ohlin m. fl. ansett, att utskottet under punkten A) bort hemställa:

A) att riksdagen måtte — i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 175 framlagda förslag angående skatteprocenten och med bifall till de likalydande motionerna I: 598 av herr Ohlon m. fl. och II: 790 av herr Ohlin m. fl. samt med avslag å de likalydande motionerna I: 599 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 791 av herr Hjalmarson m. fl., såvitt motionerna avser skatteprocenten — besluta att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1956/57 med 110 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 95 procent av grundbeloppet;

dels under hänvisning till innehållet i de likalydande motionerna I: 293 av herr Ohlon m. fl. och II: 224 av herr Ohlin m. fl. ävensom de likalydande motionerna I: 441 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 575 av herr Hjalmarson m. fl. — såvitt motionerna avser den förhöjda skattesatsen för aktiebolag, ekonomiska föreningar m. m. — ansett att utskottet under punkten C) bort hemställa:

C) att riksdagen måtte i anledning av de likalydande motionerna I: 293 av herr Ohlon m. fl. och II: 224 av herr

Ohlin m. fl. ävensom de likalydande motionerna I: 441 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 575 av herr Hjalmarson m. fl. antaga följande

1) *F ö r s l a g*

till

förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

Härigenom förordnas att 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

10 §.

2 mom. Den statliga inkomstskatten utgör:

a) för svenska — — — 1 mom.:

fyrtyio procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten icke skall beräknas enligt c) här nedan;

b) för andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar ävensom för sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar:

treттіotvå procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för försäkringsanstalter, — — — inkomsten; samt

d) för andra skattskyldiga än dem som avses i 1 mom. eller under a),

b) eller c) här ovan:

femton procent av den beskattningsbara inkomsten.

Vid tillämpningen av bestämmelserna under a) och c) här ovan skall iakttagas att, därest försäkringsanstalt driver jämväl annan försäkringsrörelse än livförsäkringsrörelse, skatten skall beräknas enligt bestämmelsen under c) allenast beräffande den del av anstaltens beskattningsbara inkomst, som efter förhållandet mellan den skattepliktiga nettointäkten av livförsäkringsrörelsen och anstaltens sammanlagda skattepliktiga nettointäkt belöper å livförsäkringsrörelsen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1957.

2) *F ö r s l a g*

till

förordning om upphävande av förordningen den 3 juni 1955 (nr 301) med bestämmelser om beräkning av den preliminära skatten vissa år för aktiebolag m. fl.

Härigenom förordnas, att förordningen den 3 juni 1955 med bestämmelser om beräkning av den preliminära skatten vissa år för aktiebolag m. fl. skall upphöra att gälla med utgången av juni månad 1956.

dels under hänvisning till innehållet i de likalydande motionerna I: 293 av herr Ohlon m. fl. och II: 224 av herr Ohlin m. fl., såvitt motionerna rör kvarlåtenskapsskattens avskaffande, ansett att utskottet bort under punkten D 2) hemställa:

D) 2) att riksdagen måtte — i anledning av de likalydande motionerna I: 290 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 238 av herr Hjalmarson m. fl. ävensom de likalydande motionerna I: 293 av herr Ohlon m. fl. och II: 224 av herr Ohlin m. fl., samtliga motioner såvitt de avser kvarlåtenskapsskattens avskaffande — antaga följande:

F ö r s l a g

till

förordning om upphävande av förordningen den 26 juli 1947 (nr 581) om kvarlåtenskapsskatt.

Häri genom förordnas, att förordningen den 26 juli 1947 om kvarlåtenskapsskatt skall upphöra att gälla med utgången av juni månad 1956.

dels ock ansett att utskottet under punkten G) bort hemställa:

G) att bevillningarna för budgetåret 1956/57 måtte, med avslag å de likalydande motionerna I: 599 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 791 av herr Hjalmarson m. fl., såvitt motionerna avser beräkning av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1956/57, beräknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	5 670 000 000	
Kupongskatt	6 500 000	
Utskiftningsskatt och ersättningskatt.....	1 000 000	
Fondskatt	17 000 000	
Skogsvårdsavgifter	8 000 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	750 000	
Arvslottsskatt och gåvoskatt.....	50 000 000	
Lotterivinstskatt	53 000 000	
Omsättnings- och expeditionsstämplar m. m.	80 000 000	5 886 250 000
Automobilskattemedel: — — — (= utskottet s. 57 rad 20 uppifrån—s. 58 rad 3 uppifrån)		10 000 000

Särskilt yttrande

av herrar *Kristensson* i Osby, *Spetz*, *Söderquist*, *Strandh* och *Anderson* i Sundsvall, vilka anfört följande:

I de likalydande motionerna I: 290 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 238 av herr Hjalmarson m. fl. har yrkats dels att det skattefria beloppet vid förmögenhetsbeskattningen borde höjas för äkta makar och dels att rätt till avdrag för erlagd förmögenhetsskatt borde medges vid taxering till statlig inkomstskatt. Samma spörsmål har ur principiell synpunkt upptagits i de likalydande motionerna I: 293 av herr Ohlon m. fl. och II: 224 av herr Ohlin m. fl. Vi delar den i sistnämnda motioner framförda uppfattningen att gällande bestämmelser i fråga om den årliga förmögenhetsbeskattningen icke är tillfredsställande. Sålunda talar avgörande skäl för att påförd förmögenhetsskatt borde få avdragas vid inkomsttaxeringen, i vilket sammanhang en justering av förmögenhetsskatteskalen finge företagas. Likaså borde skattepliktsgränsen i fråga om förmögenhetsbeskattningen sättas högre för äkta makar än för ensamstående. En lösning av de här behandlade förmögenhetsskattefrågorna enligt ovan angivna riktlinjer är enligt vår mening således i princip viktig att åstadkomma. Med hänsyn till de inte obetydliga inkomstbortfall för staten som skulle uppstå anser vi dock att en lösning för dagen får stå tillbaka för andra skattesänkingsåtgärder som enligt vår uppfattning är angelägnare.